БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 31 (2579) | 12 февраль, чоршанба, 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1964 йил 11 февралда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирди.

Эрталабки мажлисда Украина ССР қишлоқ хўжалик министри ўртоқ М. С. СПИВАК, Белоруссия ССР қишлоқ хўжалик министри ўртоқ С. Г. СКОРОПАНОВ, Қозоғистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри ўртоқ Б. Н. ДВОРЕЦКИЙ, Ўзбекистон ССР министрлар Совети Раисининг ўринбосари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри ўртоқ Х. А. ЭРГАШЕВ, Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри ўртоқ Х. Н. МИРЗАЯНЦ, Грузия ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри ўртоқ З. В. ГЕЛДИАШВИЛИ «Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тезроқ кўпайтириш учун ўғитлардан кенг фойдаланиш, суғориш ишларини ривожлантириш, комплекс механизациялаш ҳамда фан муваффақиятлари ва илғор тажрибани жорий қилиш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш тўғрисида»ги масала юзасидан қўшимча доклад қилдилар.

МОСКВА. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирмоқда. Суратда: мажлислар залида.
С. Преображенский ва **А. Стужинлар** фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ ЭФИОПИЯ ИМПЕРАТОРИГА МАКТУБИ

Сомали-Эфиопия чегарасидаги воқеалар муносабати билан СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 10 февралда Эфиопия императори Хайле Селассие I га мактуб юборди. Бу мактубда Эфиопия билан Сомали ўртасидаги низо ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларини кўзлаб, тинч йўл билан ҳал этилади, деб умид билдирилади.

Мен, деб ёзади Н. С. Хрушчев, Эфиопия билан Сомали ўртасидаги чегарада тўқнашлар юз бериб, бунинг натижасида қурбонлар борлигини ва моддий зарар етказилганлигини эшитиб хафа бўлдим. Бу тўқинишлар томонлардан бирининг муайян районларга нисбатан алоҳида мулоҳазалари бўлганлиги сабабли юз берди, ҳолбуки, шу районлар устидан суверенитетни иккинчи томон амалга ошириб турибди.

Табиийки, деб таъкидлайди Н. С. Хрушчев, бундай низоларни бартараф қилишнинг шундай йўлларини, шундай усулларини қидириб топиш зарур, бу йўл ва усуллар ёрдами билан ана шу низоларни манфаатдор томонларга мақбул тарзда ҳал этиш мумкин бўлур эди. Совет ҳукуматининг фикрича, ҳозирги пайтда давлатлар ўртасида ҳал этиш учун қурол ишлатиш зарур бўлган территория низолари, чегаралар тўғрисида ҳал этилмаган масалалар йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Н. С. Хрушчев айтадики, Африка халқларининг бутун куч-ғайрати қурол ёрдами билан бир-биридан ўч олишга эмас, у ёки бу территорияга тааллуқли низоларни ҳарбий йўл билан ўз фойдасига ҳал этиш учун уринишга эмас, балки яратувчилик мақсадларига қаратилиши лозим.

Н. С. Хрушчев ёзади: «Шу сабабли, Ҳазрат Олийлари, мен Сизга мурожаат қилиб, Эфиопия — Сомали чегарасида ўт очишни дарҳол тўхтатиш, чегарадаги низо алангасининг Эфиопия билан Сомали Республикаси ўртасида уруш оловига айланишига йўл қўймаслик учун барча зарур чораларни кўришга, мумкин бўлган ҳамма ишларни қилишга даъват этишни ўзимга эп кўрдим».

* * *

Шу мазмундаги мактуб 10 февралда Сомали бош министри Шермарк жанобларига ҳам юборилди. (ТАСС).

САНОАТИМИЗ ЯНАДА РАВНАҚ ТОПСИН!

Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа тармоқлари ходимлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Ўзбекистон меҳнаткашлари ишига юксак баҳо бериб йўллаган табрикларидан илҳомланиб, партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун курашиб ҳамда республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига 1964 йилда ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА ТАРМОҚЛАРИ ИШЧИ ВА ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ҲАМДА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Халқ хўжалигини кенг кўламда химиялаштириш, меҳнат унумдорлигини муттасил ошира бориш, ускуналар ва материаллардан унумли фойдаланиш, ишлаб чиқаришга фан-техника ва илғор тажрибани жорий эта бориб ялпи маҳсулот ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажаришга қарор қилдилар.

Планга қўшимча равишда 100 миллион кубометр газ, 20 минг тонна нефть, 44 минг тонна кўмир қазиб олинади. 16 минг тонна цемент, 750 минг дона шартли плита шифер, 10 минг квадрат метр дераза ойнаси, 150 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади. Минг тонна пўлат эритилади ва минг тонна прокат тайёрланади.

Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича топшириқ 20 процент ортиғи билан бажарилади.

Қишлоқ хўжалигининг ва унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликнинг бундан буёнги равнақи умумхалқ иши эканлигини чуқур англаб, биз катта химия объектларини планларда кўрсатилганига нисбатан жадалроқ суръатлар билан қуриб битказиш ҳамда муддатидан илгари ишга тушириш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш, шунингдек, химия корхоналарида ишлаб чиқаришни жадаллаштириш ҳисобига планга қўшимча равишда 2 миллион сўмликдан ортиқ химия маҳсулоти ишлаб чиқарамиз, шу жумладан, минерал ўғитлардан 45 минг тонна, сульфат кислотадан 8 минг тонна, фурфурол 60 тонна, фурил ва тетрагидрофурил спиртидан 120 тонна, этил спиртидан 15 минг деколитр, таркибида оқсил бўлган озиқа ачитқиларидан 10 тонна, лак-бўёқ маҳсулотларидан 50 тонна, фурил смолалар ва локлардан 10 тонна тайёрланади.

Фосфор ўғитлари асосан аммонийлаштирилган суперфосфат тариқасида ишлаб чиқарилади. Аммонийлаштирилган суперфосфат яхши физик хусусиятларга эга. Биз ўғитлар таркибида озиқа моддаларининг кўпроқ бўлишига эришамиз ҳамда аммиак селитрасининг физик ҳоссаларини яхшилаймиз.

Бир қанча янги химия маҳсулотларини ишлаб чиқаришни, чунончи карбамид, магний хлорати ва азот цианамид дефолиантлари, эндотал, силикат бўёқлари, катализаторлар, полифурит, резина-техника маҳсулотларининг ва пластмасса буюмларининг янги турларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

«Чирчикхиммаш» заводида планга қўшимча равишда 300 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади. Корхона мамлакатимиздаги 19 та энг муҳим химия қурилишларига муддатидан 3 ой илгари ускуна юборади. Булар орасида Сумгаит, Новокуйбишев, Саловат, Шчекин, Иркутск, Чирчиқ, Навоий химия комбинатлари ва бошқа корхоналар бор.

Корхонада бу йил янги икки хил йирик химия аппарати ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Ҳозир тайёрланаётган трубокомпрессорларнинг бир қанча деталлари металл ўрнига пластмассадан ясалади.

Республика машинасозлари Ўзбекистон ССРда пахтачиликни комплекс механизациялаш юзасидан тайёрланаётган машиналарнинг асосий кўпчилигини ишлаб чиқараётганлиги ва мамлакатимиздаги пахтачилик республикаларига юбораётганлигини назарда тутиб, планга қўшимча равишда 25 пахта териш машинаси, 50 трактор, 500 трактор прицеплари, 50 сеялка, 40 кўрак чувиш машинаси, 100 аэрозоль мосламаси ишлаб чиқариш мажбуриятини оладилар.

Қишлоқ хўжалик машиналари, тракторлар ва автомобилларга запас қисмлар тайёрлаш бўйича топшириқ ҳамма кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари бажарилади.

Буюмларнинг 800 га яқин янги хилини ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Жумладан, 50 дан ортиқ серунум ва тежамли машиналар, механизмлар ва асбоблар ишлаб чиқариш ташкил этилади. Булар орасида янги осма «ХТ-1,2» пахта териш машиналари, пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган прицеплар, ерга тўкилган пахтани териб олишга мўлжалланган машиналар, тўқимачилик ва ирригацияда қўлланиладиган серунум машиналарнинг янги турлари, электр подстанцияларда ишлатиладиган янги аппаратуралар ҳамда турли-туман электр трансформаторлари бор.

Саноатни техника жиҳатидан янада такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини тобора оширишнинг моддий базасини барпо этиш мақсадида 35 корхона, цех ва участкада комплекс механизация жорий этилади, 64 та автоматик, ярим автоматик, узлуксиз механизациялаштирилган ва узлуксиз технологик линия ишга туширилади ҳамда 2 мингдан ортиқ серунум ускуна ўрнатилади. Саноатда техника прогрессини кўзда тутиб амалга оширилган тадбирлар туфайли 20 миллион сўмдан кўпроқ маблағ иқтисод қилиб қолинади.

Рационализаторлик таклифларининг жорий этилиши натижасида 17 миллион сўмдан кўп йиллик шартли иқтисодий фойда кўриш мўлжалланади.

Аҳолининг кенг истеъмол буюмларига бўлган талабини тўлароқ қондириш мақсадида кийим-кечак, пойафзал ва газламанинг 500 дан ортиқ янги хилини ишлаб чиқиш ҳамда корхоналарда жорий этиш мўлжалланади.

Планга қўшимча равишда 9000 тонна пахта толаси, 1 минг тонна линт, 915 тонна каноп толаси, 30 минг квадрат метр каноп газламаси ишлаб чиқарилади.

Планга қўшимча равишда дағал ип-газлама ва тайёр газламалардан 830 минг метр, шойи газламалардан 136 минг метр, ипакдан 3 минг 600 килограмм, пойафзалдан 268 минг жуфт, ички ва ташқи трикотаж ҳамда бошқа трикотаж буюмлардан 168 минг дона, пайпоқлардан 180 минг жуфт, мебель 100 минг сўмлик, ўсимлик мойидан (исроф қилмаслик ва хом ашёни тежаш ҳисобига) 700 тонна, гўштдан минг тонна, колбаса маҳсулотларидан 200 тонна, консервалардан 3,5 миллион шартли банка тайёрланади ва ишлаб чиқарилади. Шунингдек, овланадиган балиқ 1,2 минг центнер кўпайтирилади.

Янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга туширишни жадаллаштириш ва капитал қурилишни яхшилаш жуда муҳим аҳамиятга эга эканлигини назарда тутиб қурилиш-монтаж ишлари бўйича йиллик планни 1964 йил 26 декабрда бажариш мажбуриятини оламиз.

Ўзбекистон бинокорлари химия коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти эканлигини чуқур тушуниб химия қурилишларида капитал қурилиш планини 20 декабрда бажариш ва қуйидаги минерал ўғит ишлаб чиқариш бўйича қувватларни муддатдан илгари ишга тушириш мажбуриятини оладилар:

— Чирчиқ электрохимия комбинатида карбамид цехи 25 мартда ишга туширилади.

— Навоий химия комбинатида аммиак ишлаб чиқариладиган цех 1 декабрда кучсиз азот кислотаси ва аммиак селитраси тайёрланадиган цех 15 декабрда фойдаланишга топширилади.

— Фарғона азот ўғитлари заводида аммиак ишлаб чиқариш бўйича янги қувватлар биринчи навбат бўйича 1 майда ва иккинчи навбат бўйича 15 августда ишга туширилади.

— Самарқанд суперфосфат заводида суперфосфат ишлаб чиқариш қувватлари 30 сентябрда ва сульфат кислотаси ишлаб чиқарувчи қувватлар 30 ноябрда ишга туширилади.

— Фарғона азот ўғитлари заводида ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларини ишлаб чиқарувчи цех 1 декабрда, Навоий химия комбинатида худди ана шундай цех 15 декабрда ишга туширилади.

Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатида мис саралаш фабрикасининг 6-секцияси 15 сентябрда фойдаланишга топширилади. Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатида ва Оҳангарондаги уй жиҳозлари заводида қурилаётган объектлар муддатидан илгари ишга туширилади.

Электростанцияларда 318,5 минг киловатт янги қувватлар ишга туширилади. Булар орасида Тошкент ГРЭСидаги 150 минг киловаттли иккинчи блок 15 сентябрда, Навоий ГРЭСидаги 150 минг киловаттли учинчи блок 1 майда ишга туширилади.

Кучланиши 35 киловольт ва ундан ҳам юқори бўлган электр узатиш линияларидан 812 километри муддатидан илгари эксплуатацияга топширилади. Бу линиялардан 360 километри қишлоқ хўжалигини электрлаштириш учун хизмат қилади. Республика колхоз ва совхозларида 5 минг бир юз километр узунликда юқори ва паст вольтли электр тармоқлари барпо этилади, 160 колхоз ва 25 совхоз электрлаштирилади.

Чорвоқ ГЭСида йиллик қурилиш-монтаж ишлари топшириғи 1964 йилнинг 15 декабрида бажарилади.

Республикамизда ирригация шохобчаларини қураётган бинокорлар 51 минг гектар янги суғориладиган ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш учун тайёрлаб қўядилар. Чунончи, 1964 йилда 25,3 минг гектар ер, шу жумладан, шоли экиш учун 15,6 минг гектар ер тайёрлаб қўйилади.

Жанубий Сурхон сув омборида қурилиш тугалланиб, биринчи июлда бу сув омбори фойдаланишга топширилади, Аму — Бухоро каналининг биринчи навбати август ойида, Аму — Қоракўл канали биринчи ноябрда фойдаланишга топширилади.

Планга қўшимча равишда 4 миллион сўмлик қурилиш материаллари ва конструкциялари тайёрланади. Ўтган йилдагига нисбатан йиғма темир-бетон тайёрлаш 130 минг кубометр кўпаяди.

Меҳнаткашларга маданий ва маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан партия кўрсатмаларини амалга ошира бориб, уй-жой ва маданий-маиший объектлар қурилиши йиллик планини муддатидан илгари — 28 декабрда бажарамиз.

Транспорт ва алоқа ходимлари 1964 йил 29 декабрда темир йўлда юк ташиш бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва йил охиригача планга қўшимча равишда 200 минг тонна халқ хўжалиги юкларини ортиб жўнатиш, вагонлар оборотини планда кўрсатилганига нисбатан 0,1 соат жадаллаштириш; меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини 5 процент ортиғи билан бажариш; юк ташиш таннархини планда кўрсатилганига нисбатан 0,1 процент арзонлаштириш ҳамда темир йўлга қарашли ҳамма корхоналарнинг унумли ишлашини таъминлаш мажбуриятини олиб, йил давомида кам деганда планга қўшимча равишда 200 минг сўмлик даромад олишни мўлжалламоқдалар; 25 декабргача 260 километр узунликдаги ярим автоматик автоблакировка фойдаланишга топширилади. 27 декабрда автотранспортда юк ташиш плани бажарилади ва йил охиригача планга қўшимча равишда 900 минг тонна халқ хўжалиги юклари ташилади: 900 километр узунликдаги автомобиль йўллари қуриш ва уларни реконструкция қилиш йиллик планини 25 декабргача бажарамиз.

28 декабрда авиация транспортида ҳамма асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича план муддатидан илгари адо этилади, меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи 1 процент ортиғи билан бажарилади, қишлоқ хўжалигида 2880 минг гектар ерга авиация ёрдамида химиявий ишлов берилади.

Алоқа корхоналарининг коллективлари даромад бўйича йиллик планни 25 декабрда бажариш, меҳнат унумдорлигини ошириш планини 1 процент ортиғи билан бажариш, 1 сентябрда — муддатидан илгари 5 минг хонадонга хизмат кўрсата оладиган иккита янги шаҳар автоматик телефон станциясини ишга тушириш, 5 декабргача шаҳар ва қишлоқларда 220 та янги алоқа бўлимини очиш мажбуриятини олдилар.

Ўзбекистон республикаси ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун курашаётган саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа ходимлари Белоруссия ССР ва Иваново областининг меҳнаткашлари билан социалистик мусобақани бундан буён ҳам тобора қизитадилар. Биз КПСС ленинчи Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини ва шахсан Сиз, Никита Сергеевич Хрушчевни ишонтириб айтамизки, партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми тарихий қарорларини муваффақиятли бажариш учун бутун куч-ғайратимизни сарфлаймиз, мамлакатимизда коммунизм қурилишига муносиб ҳисса қўшамиз.

Социалистик мажбурият Ўзбекистон ССР саноат, қурилиш, транспорт корхоналари ва ташкилотлари меҳнаткашларининг йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ЕТТИ ЙИЛЛИКНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ САРИ!

Тошкент шаҳар ва Тошкент область саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа тармоқлари коллективлари партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошира бориб, етти йилликнинг бешинчи йили учун белгиланган ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари — 24 декабрда бажардилар.

Планга қўшимча равишда кўплаб металл, кўмир, минерал ўғит, рангли металл концентратлари, қишлоқ хўжалиги машиналари, кабель маҳсулотлари, қурилиш материаллари, пойафзал, газлама, кийим-кечак, гўшт ва сут маҳсулотлари ҳамда халқ истеъмол товарларининг бошқа турлари ишлаб чиқарилди. Машина, ускуналар ва техника буюмларининг юздан ортиқ янги хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

1963 йилда меҳнат унумдорлигини ошириш плани 103 процент бажарилди.

Тошкент областининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг химия индустриясини ривожлантириш йўли билан мамлакатимиз экономикасини янада юксалтириш ва халқ фаровонлигини ошириш программасини ишлаб чиққан декабрь Пленуми қарорларини баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Бу йил ўзбек халқи ҳаётида айниқса қутлуғ йилдир. Бу йил республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги нишонланади. Область меҳнаткашлари бу шонли юбилейни муносиб кутиб олишга тайёрлик кўрмоқдалар.

Тошкент шаҳар ва области саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа тармоқларининг ишчилари, хизматчилари, инженер-техник ходимлари москваликлар ва ленинградликлар изидан бориб, химия саноатини ривожлантириш ва халқ хўжалигини химиялаштиришнинг улуғвор программасини амалга ошириш учун курашиб, резервлардан тўлароқ фойдаланишга интилиб, 1964 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА ТАРМОҚЛАРИ ИШЧИ ВА ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ҲАМДА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ 1964 ЙИЛ УЧУН ОЛГАН СОЦИАЛИСТИК

МАЖБУРИЯТЛАРИ

САНОАТ БЎЙИЧА

Халқ хўжалигини химиялаштиришни кенгайтириш, фан, техника ютуқлари ва илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга татбиқ эта бориб, меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштириш, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва янги қувватларни фойдаланишга топшириш, моддий-техника ресурсларидан рационал фойдаланиш асосида 1964 йил ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планини ва маҳсулотларнинг кўпгина муҳим турларини ишлаб чиқариш топшириқларини муддатидан илгари бажариш ва йил охиригача планга қўшимча ўнларча миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш. Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини 16 процент орттириб бажариш.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича етти йиллик планни олти йилу тўққиз ойда бажариш.

Химия коммунизм қурилишининг зарбдор фронти эканлигини эътиборга олиб, область ишчилари, инженерлари, хизматчилари қуйидаги мажбуриятларни олдилар:

Химия индустрияси қурилишлари учун химия аппаратлари, металл, технология ва электр ускуналари, комплекс буюмлар, кабель маҳсулотларини белгиланганидан илгари етказиб бериш. Планга қўшимча равишда 450 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва химия ускуналарини катта химия корхоналарига белгиланганидан 2—3 ой аввал етказиб бериш.

Химия корхоналари ходимлари ўтган йилдагига нисбатан ўғит ишлаб чиқаришни 26 процент кўпайтириш, шу жумладан минерал ўғитлар тайёрлашни 30 процент ошириш ва планга қўшимча равишда минглаб тонна минерал ўғит ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

Карбамид цехини ишга тушириш, унинг лойиҳадаги қувват билан ишлашига эришиш ва йил охиригача ўнларча минглаб тонна карбамид ҳамда минглаб тонна сульфат кислотаси тайёрлаш.

Озуқа ачитқиси ишлаб чиқариш 2,7 баравар, этил спирти тайёрлаш 1,6 баравар кўпайтирилади. Планадан ташқари 22 тонна озуқа ачитқиси ишлаб чиқарилади.

Планга қўшимча 200 тонна қоғоз ва 130 тонна картон тайёрланади.

Тошкент областининг меҳнаткашлари бу юксак мажбуриятни фаннинг энг сўнгги ютуқларидан кенг фойдаланиш йўли билан, янги техникани жорий этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини арзонлаштиришга ёрдам берадиган ташкилий техника тадбирларини амалга ошириш орқали бажариш мумкинлигини жуда яхши биладилар.

Техника тараққиётини тезлаштириш мақсадида саноат ходимлари илмий-текшириш институтлари ва конструкторлик бюролари билан ҳамкорликда 1964 йилда маҳсулотларнинг 600 дан ортиқ янги хилини ишлаб чиқаришни, жумладан 30 хил янги машиналар, аппаратлар ва механизмлар ишлаб чиқаришни йўлга қўядилар.

53 поток линия ишга туширилади, 22 ишлаб чиқариш участкаси ва цехлар комплекс механизациялаштирилади ва автоматлаштирилади.

Область корхоналарида 850 та янги юқори унум билан ишлайдиган ускуналар ўрнатилади.

300 дан ортиқ ташкилий-техника тадбирларини амалга ошириш натижасида 12.500 минг сўм тежаб қолинади, қарийб 1800 кишининг бошқа участкаларга ўтказилиши таъминланади. Рационализаторлик таклифларини жорий қилиш ҳисобига 12 миллион сўм тежаб қолинади.

Ускуналарни модернизациялаш, технология жараёнларини янада такомиллаштириш ҳисобига кон металлургия саноати корхоналари коллективлари 1964 йилда маҳсулот ишлаб чиқаришни 12 процент кўпайтирадилар. Пўлатни узлуксиз қуйиш янада кенгайтирилади.

Шахтёрлар планга қўшимча 40 минг тонна кўмир қазиб чиқарадилар. Радио ва электротехника саноати корхоналари ходимлари планга қўшимча 1,9 миллион сўмлик, шу жумладан 400 минг метр кабель, 250 минг метр алюмин симлар, 50 та электр таллари, 50 та трансформатор ишлаб чиқаришга сўз бердилар.

Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналари коллективлари қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини комплекс механизациялашга муносиб ҳисса қўшишга интилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни 17 процент кўпайтириш, жумладан тракторларга запас қисмлар тайёрлашни 40 процент, қишлоқ хўжалиги машиналарига запас қисмлар тайёрлашни 10 процент, автомобилларга запас қисмлар етказиб беришни 47 процент ошириш ва пландан ташқари 1100 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

Пахта тозалаш саноати учун технология ускуналари ва запас деталлар тайёрлаш 38 процентдан кўпроқ ортади.

Машинасозлар трактор ишлаб чиқаришни 1,5 баравар, кўрак йиғиш комбайнлари тайёрлашни 3,4 баравардан ортиғроқ кўпайтириш, пахтани қоп-қанорсиз ташишда қўлланиладиган прицеплар ишлаб чиқаришни 22 процент, чанглагич-пуркагич аппаратларини 17 процент ортиқроқ тайёрлайдилар.

Пландан ташқари 50 трактор, 25 пахта териш машинаси, 50 сеялка, 40 кўрак чувиш машинаси, 100 та аэрозол мосламалари, 500 трактор прицеплари ишлаб чиқарилади.

Халқ хўжалиги эҳтиёжи учун пландан ташқари 500 газ плиталари, 50 комплект сув иситиш колонкалари, 500 та газ редукторлари тайёрланади.

Электростанциялар коллективлари пландан ташқари камида 85 миллион киловатт соат электр энергияси ишлаб чиқариш, саноат корхоналари ходимлари эса электр энергиясидан рационал фойдаланиш ва иқтисод қилиш режимига амал қилиш натижасида камида 70 миллион киловатт соат электр энергияси тежаб қолишга сўз бердилар.

Аҳолининг кенг истеъмол товарларига ўсиб бораётган эҳтиёжини қондириш мақсадида енгил, тўқимачилик, трикотаж, мебель саноати корхоналари коллективлари пландан ташқари 1 миллион квадрат метр хом сурп ва тайёр газламалар, 71 минг жуфт пойафзал, 143 мингта ички ва ташқи трикотаж буюмлари ва бошқа хил трикотаж маҳсулотлари, 7300 пальто ва костюм, 110 минг сўмлик мебель ишлаб чиқариш, кийим-кечаклар, пойафзаллар ва газламаларнинг 500 дан ортиқ янги хилини ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мажбуриятини олдилар.

Озиқ-овқат саноати корхоналари ходимлари планга қўшимча 1 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш, жумладан, 2700 тонна нон ва кондитер маҳсулотлари, 250 тонна гўшт ҳамда колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

ҚУРИЛИШ ВА ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ БЎЙИЧА

Саноат объектлари, уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилиши бўйича йиллик қурилиш-монтаж ишлари плани мудатидан илгари — 25 декабрда бажарилади ва қўшимча равишда 2 миллион сўмлик иш қилинади.

Пермь, Кемерово, Волгоград ва Луганск областлари меҳнаткашларининг қурилиш ишларини тезлаштириш, янги қувватларни ишга тушириш муддатларини қисқартириш юзасидан бошлаган ташаббусларини қизғин қўллаб-қувватлаб 160-трест ва «Главташкентстрой» қурилиш ташкилотлари коллективлари янги қувватларни муддатидан илгари ишга тушириш мажбуриятини олдилар.

Чирчиқ электрохимия комбинатида карбамид цехи 25 мартда ишга туширилади, 25 июлда тажриба-саноат установкасини ўрнатиб бўлинади, белгиланганидан 20 кун аввал — 10 декабрда карбонад ангидрид қўрғошин ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Тошкент лак-бўёқ заводида 9 августда 6464 квадрат метр майдондаги пигмент, хом ашё ва тайёр маҳсулотлар омбори фойдаланишга топширилади. 1000 квадрат метр ишлаб чиқариш майдонига эга бўлган лак-бўёқ корпуси Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 40 йиллиги кунигача қуриб битказилади ва фойдаланишга топширилади.

«Чирчикхиммаш» заводида химия-лаборатория цехлари блокларининг ишлаб чиқариш майдонини 25 сентябрда, чўян қуйилмалар бўйича қувватларни 25 декабрда ишга туширилади.

Оҳангарон қурилиш материаллари ва пласмасса буюмлари комбинатининг биринчи навбати белгиланганидан бир йил аввал фойдаланишга топширилади.

Чиғириқ посёлкасидаги технология-металл конструкциялари ва ностандарт ускуналар заводининг иккинчи навбат қувватлари. Оҳангарон уй жиҳозлари заводи, «Ташкенткабель», «Подъёмник», «Ташсельмаш», «Узбексельмаш», экскаватор, «Узбекхлопкомаш», керамзит, чинни буюмлар, санитария-техника ускуналари заводларидаги янги қувватлар муддатидан бир йил илгари фойдаланишга топширилади. Тошкентдаги 1-темир-бетон буюмлари заводини реконструкция қилиш ва керамзит-бетон заводи қурилиши тугалланади.

Тошкент ГРЭСининг 2-блоки муддатидан илгари — 15 сентябрда фойдаланишга топширилади.

Уй-жой қурилиши плани 29 декабрда адо этилади.

18388 ўқувчига мўлжалланган умумий таълим мактаблари ва 5100 ўринли мактабгача болалар муассасалари бинолари муддатидан илгари қуриб битказилади ва фойдаланишга топширилади.

2500 ўринли панорама кинотеатри, Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси павильони, марказий универмаг ва Чилонзор районидаги савдо маркази белгиланганидан аввал — 1 сентябрда қуриб тамомланади.

Тошкент шаҳрида планга қўшимча 2200 квадрат метр уй-жой майдони, ҳар бири 140 ўринли бўлган икки болалар боғчасини қуриш мақсадида йирик панелли бинолар тиклаш янада кенгайтирилади.

Қурилишни индустрлаштириш даражасини ошириш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, илғор усулларни жорий этиш йўли билан қурилишда меҳнат унумдорлиги планда белгиланганига нисбатан 0,7 процент оширилади, ишларни ташкил этишнинг хўжалик ҳисоби усулини кенгайтириш натижасида хўжалик ҳисобида ишловчи бригадалар сони 145 тага етказилади.

Қурилиш-монтаж ишларининг таннархи планда белгиланганига нисбатан 0,2 процент арзонлаштирилади.

(Охири иккинчи бетда)

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЎРТОҚ А. А. ЕЖЕВСКИЙНИНГ ҚЎШИМЧА ДОКЛАДИ

СССР қишлоқ хўжалик министри И. П. Воловченконинг докладидан кейин Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмасининг раиси **А. А. Ежевский** «Комплекс механизациялаш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашнинг энг муҳим воситаси» деган қўшимча доклад қилди.

Сўнгги 10 йил ичида, дейди у, мамлакатимизда қишлоқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш, колхоз ва совхозларни замонавий машиналар ва асбоблар билан таъминлаш соҳасида ғоят катта иш қилинди. Бу нарса колхоз ва совхозларда меҳнат унумдорлигини 1,8 баравар ошириш имкониятини берди. Ҳозир қишлоқ хўжалигида (15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда) 2,6 миллион трактор бор. Эндиликда колхоз ва совхозлар ҳар йили 1.300—1.400 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари олиб турибдилар, ваҳоланки 1953 йилда уларга фақат 258 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари етказиб берилган эди.

Сўнгги йилларда қишлоқ хўжалик техникаси сифат жиҳатдан ғоят ўзгариб кетди. Эндиликда бизнинг саноатимиз 640 дан ортиқ номда машина ва асбоблар ишлаб чиқармоқда, ана шу машина ва асбоблардан фойдаланиш маккажўхори, пахта, қанд лавлаги, картошка ва бошқа шу каби сермеҳнат экинларни парвариш қилиш ҳамда йиғиштириб олишни комплекс механизациялаш имкониятини бермоқда.

Қишлоқ хўжалигидаги бир қанча энг муҳим тармоқларни комплекс механизациялаш— энди аллақандай олисдаги истиқбол эмас, балки ҳозирги куннинг вазифаси, қишлоқ хўжалигини интенсивлашнинг қудратли воситаларидан биридир.

Ўртоқ Ежевский машиналар комплексидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш натижасида ҳар центнер маҳсулот таннархини ва уни етиштиришга меҳнат сарфларини анча камайтиришга эришилганлигини кўрсатувчи ёрқин мисолларни келтиради. У, техникадан фойдаланишда ажойиб ютуқларга эришиб, бутун мамлакатга донг таратган А. В. Гиталов, Н. Ф. Мануковский, А. И. Романюк ва бошқа кўпгина механизаторларнинг номларини айтиб ўтади. Комплекс механизациялаш вазифаларини ҳал қилар эканмиз, деб таъкидлайди докладчи, биз илғор механизаторларнинг ҳамда комплекс механизация асосида ишлаётган 20 минг звено ва бригаданинг тажрибасигагина таянмай, бутун-бутун хўжаликларнинг практикасига ҳам таянишимиз мумкин.

Ҳисоблар шуни кўрсатиб турибдики, илғор механизаторлар қўлланаётган технология колхоз ва совхозларнинг кўпчилигида жорий қилинса, маккажўхори, лавлаги, пахта ва картошка етиштиришга сарфланаётган меҳнат 730 миллиондан зиёд иш кунига ёки 60 процент камайтирилиши мумкин. Амалда буннинг маъноси шуки, мазкур тармоқларда меҳнат унумдорлигининг ўсиши КПСС Программасида 1970 йил учун белгиланган даражага етказилган бўлур эди.

Бизнинг фикримизча, дейди докладчи, маккажўхори, қанд лавлаги, нўхат, ловия экинларини парвариш қилиш ва йиғиштириб олишни 1966—1967 йилларда, бошоқли дон экинлари, пахта, картошка ва бошқа баъзи экинларни парвариш қилиш ва йиғиштириб олишни 1968 йилда асосан комплекс механизациялашни ҳозирдаёқ вазифа қилиб қўйиш мумкин.

Бунинг учун халқ хўжалиги планида ва хўжаликларнинг саноат-молия планларида комплекс механизацияни жорий қилиш юзасидан ҳар йили конкрет топшириқлар белгилаб қўйиш зарур.

Лекин айни маҳалда қишлоқ хўжалигида ҳали ҳам шундай муҳим тармоқлар ва бир қанча сермеҳнат ишлар борки, зарур машиналар йўқлиги орқасида уларни ҳозирча комплекс механизациялаш қийинлигини таъкидламасдан бўлмайди. Чорвачиликдаги ишларни механизациялаш айниқса кейинда қоляпти. Чорвачиликда ҳозирча фақат айрим технология ишларигина механизациялаштирилган. Қишлоқ хўжалик машинасозлигининг чорвадорлардан қарзи катта.

Автотрактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги давлат комитети, халқ хўжалиги кенгашлари ва конструкторлик бюролари бу ишда тегишли тартиб ўрнатишлари, ем-хашак тайёрловчи цехлар ва ем-хашак тарқатиш учун ғоят унумли ишлайдиган ускуналарни, қорамол, чўчқачилик ва паррандачилик фермалари учун ускуна комплексларини жуда қисқа муддат ичида яратиб, саноатда ишлаб чиқаришни таъминлашлари керак.

Зоналарнинг хусусиятларини ҳисобга олиб, қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини комплекс механизациялаштирмоқ учун, дейди А. А. Ежевский, яқин йиллар ичида 200 дан ортиқ номда машиналар яратиш лозим. Саноатнинг, илмий ва конструктор ходимларнинг куч-ғайратлари ана шу машиналарни тезроқ бунёдга келтириб, ишлаб чиқаришни йўлга қўйиб юборишга қаратилмоғи керак.

Электрлаштириш — қишлоқ хўжалигини интенсивлаш соҳасидаги тадбирлар орасида салмоқли ўринда туради. Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалиги 1953 йилдагидан қарийб олти баравар кўп электр энергияси истеъмол қилмоқда. Бироқ, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ва, жумладан, чорвачиликда электр энергияси истеъмол қилиш ҳали паст даражада.

Докладчи қишлоқ хўжалигини механизациялаш соҳасида техникани тараққий эттириш йўллари тўғрисида гапириб, бу нарса КПСС Марказий Комитетининг март (1962 йил) Пленумида пухта баён қилиб берилган, деб эслатиб ўтади. Механизациялаш соҳасида техника тараққиётини авж олдиришдаги асосий йўллар —тракторларнинг қувватини, иш тезликларини ошириш, кенг қамровли техникани жорий қилиш ва машиналарни универсаллаштиришдан иборат.

Ўртоқ Ежевский ана шу планлар қандай амалга оширилаётганини Пленумга маълум қилади. Саноат бир қанча заводларни қувватини оширилган тракторлар ишлаб чиқаришга кўчира бошлади. Кенг қамровли техникани жорий қилиш юзасидан муайян иш қилинди. Бу йил ҳосил ўрим-йиғимида 88 мингдан кўпроқ кенг қамровли жатка ишлатилади. Бу жаткалар тор қамровли 135 минг машинанинг ўрнини босиб, ўрим-йиғим даврида 100 минг тракторни бўшатиб беради.

Айни маҳалда чопиқ қилинадиган экинларни экадиган ва парваришлайдиган, тегишли ишларда меҳнат унумдорлигини бир ярим-икки баравар ошириш имконини берадиган кенг қамровли янги машиналарни саноат ниҳоятда сусткашлик билан ишлаб чиқмоқда ва ўзлаштирмоқда.

Ўртоқ Ежевский оз миқдордаги машиналар билан кўп миқдордаги ишларни қилиш, катта ҳажмдаги ишларни бажариш зарурлигига эътиборни жалб қилади. Бу гапнинг маъноси шуки, битта эмас, балки бир неча ишни бажара оладиган универсал машиналар яратиш йўлига кенг тушиб олмоқ керак. Теплица ва парниклардаги ишларни механизациялаштирадиган машиналар ҳамда қишлоқ хўжалик экинларини гидропон усулида етиштиришни автоматлаштирадиган ускуна ва воситалар яратиш муҳим вазифа ҳисобланади. Суғориладиган деҳқончиликни муваффақиятли ривожлантирмоқ учун колхоз ва совхозларни мукаммалроқ ва унумлироқ суғориш ускуналари билан таъминлаш зарур. Халқ хўжалигини химиялаштириш программасининг амалга оширилаётганлиги ғоят унумли ишлайдиган ўғит сеялкалари, ерга ўғит сочадиган, вагонлардан ўғит туширадиган машиналар, омбор ускуналари комплектлари ва бошқа техника, ўғит сақлаш учун механизациялаштирилган йирик омборлар барпо этиш, ўғитни «Сельхозтехника» нинг автомобиль транспорти билан колхоз ва совхозларга ўз вақтида етказиб бериш вазифасини қўймоқда.

Ҳисоблар шуни кўрсатиб турибдики, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги асосий тармоқларни комплекс механизациялашни тугалламоқ учун 1966—1970 йилларда колхоз ва совхозларга икки миллиондан ортиқ трактор ва кўп миқдорда бошқа техника етказиб бериш лозим.

Қишлоқ хўжалигини автомобиль ва трактор прицеплари билан таъминлаш алоҳида эътиборга сазовордир. Шу муносабат билан трактор, автомобиль ва қишлоқ хўжалик машинасозлигининг ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ошира бориш биринчи даражали аҳамият касб этмоқда.

Қишлоқ хўжалик техникасини унификация қилиш муҳим масала ҳисобланади. Бу ишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Бир хил ишни бажарадиган машиналарнинг тури ҳаддан ташқари кўпайтириб юборилмоқда. Буларнинг ҳаммаси техникани ремонт қилиш ва ишлатишни, колхоз ва совхозларни техника билан таъминлашни қийинлаштириб қўймоқда. Запас қисмларнинг номлари ҳозирдаёқ 42 мингдан ошиб кетди. Бундай аҳволга энди чидаб бўлмайди.

Ишлаб чиқарилаётган тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарининг сифатини ошириш, уларнинг хизмат муддатини узайтириш жиддий эътибор беришга арзийдиган масаладир.

1964—1965 йиллардаёқ, дейди сўзини давом эттириб А. А. Ежевский, қишлоқ хўжалигини интенсивлаш соҳасида каттагина иш қилиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш зарур. Колхоз ва совхозлардаги қишлоқ хўжалик техникасидан янада яхшироқ фойдаланиш бу вазифани бажаришнинг муҳим шартидир. Трактор агрегатларининг бекор туриши кунига ақалли ярим соат камайтирилса, шунинг ўзи мамлакат миқёсида трактор паркига 70 минг трактор қўшиш билан баравар бўлади.

Сўнгра докладчи «Сельхозтехника» билан колхоз ва совхозлар ўртасидаги ишлаб чиқариш алоқаларининг янги формасидан кенг фойдаланиш тўғрисида гапиради. Бу форма шундан иборатки, «Сельхозтехника» колхоз ва совхозлардаги бутун машина-трактор паркини комплекс техника хизмати кўрсатиш учун қабул қилиб олмоқда. 1963 йилда «Сельхозтехника» район бирлашмалари 132 минг трактори ва бир миллионга яқин ҳар хил машинаси бўлган 6,5 минг колхоз ва совхозга комплекс техника хизмати кўрсатди.

Бу йил СССР Госплани билан СССР Халқ хўжалиги кенгаши колхозларга, совхозларга ва «Сельхозтехника» маҳаллий бўлимларига машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатиш воситаларини анча кўп етказиб бериш имкониятини қидириб топдилар. Бу эса шу йилнинг ўзидаёқ камида 15 минг хўжаликда, 1965 йилда 22—25 минг хўжаликда машина-трактор паркига комплекс техника хизмати кўрсатиш имконини беради. Биринчи галда, иқтисодий камқувват колхозларни комплекс техника хизмати кўрсатишга қабул қилиб олмоқ керак.

Ўртоқ Ежевскийнинг қўшимча докладида қишлоқ хўжалик техникаси ремонтини яхшироқ ташкил этиш тадбирларига катта эътибор берилди. Ҳукумат қишлоқ хўжалигининг ремонт базасини ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарорда 1964—1968 йилларда 347 та завод ва 1.611 та устахона қуриш ва реконструкция қилиш кўзда тутилган. Докладчи моддий ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш зарурлигини таъкидлаб, машиналарнинг қисмларини таркана қилиб кетиш ва машиналарни вақтидан илгари ҳисобдан чиқариб ташлаш сингари давлатга зарарли практикага қарши кураш олиб бориш керак, деди.

Меҳнатга ҳақ тўлашда амалдаги тартибга қатъиян риоя қилиш, юқори ҳосил олган ва чорва маҳсулдорлигини оширган, техникадан яхши фойдаланган ва уни авайлаб асраган кишиларни мукофотлаш юзасидан белгилаб қўйилган системани қўлланиш чораларини кўрмоқ керак.

Ўртоқ Ежевский кўкламги экишга техникани тайёрлаш қандай бораётганлигини Пленумга маълум қилади.

Биз, дейди у пировардида, техникадан фойдаланишни тўғри ташкил этишда, ремонт ишларида, илғор тажрибани жорий қилишда, ишлаб чиқаришга зарур ҳамма нарсалар билан хўжаликларни таъминлаб туришда колхоз ва совхозларга ўз ёрдамимизни бутун чоралар билан кенгайтиришни энг муҳим вазифамиз, деб ҳисоблаймиз. Бу билан қишлоқ хўжалигини интенсивлаш ишига ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз.

ЎРТОҚ Л. И. МАКСИМОВНИНГ ҚЎШИМЧА ДОКЛАДИ

РСФСР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, Россия Федерацияси қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри **Л. И. Максимов** ўзининг қўшимча докладида бундай дейди: Партиямиз, унинг ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитети мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш юзасидан партия XXII съезди қабул қилган Программани изчиллик билан амалга ошириб келмоқдалар. Партия халқнинг куч-ғайратларини, битмас-туганмас ресурсларимизни коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдан иборат асосий иқтисодий вазифани ҳал этишга сафарбар қилмоқда.

Партия қишлоқ хўжалигига алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. Сўнгги ўн йил ичида амалга оширилган катта-катта тадбирлар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ва бундай маҳсулотларни давлат йўли билан харид қилишни анча кўпайтиришга имкон берди. 1962 йилда Россия Федерациясида 5,4 миллиард пуд ёки 1953 йилдагидан 1,8 баравар кўп дон етиштирилди. Ғоят ноқулай келган ўтган йили республиканинг колхоз ва совхозлари давлатга 1 миллиард 710 миллион пуд дон, тирик вазнда 5,4 миллион тонна гўшт, 16,3 миллион тонна сут сотдилар. Краснодар ва Ставрополь ўлкаларининг, Саратов области ҳамда бошқа бир қанча область ва автоном республикаларнинг меҳнаткашлари давлатга дон сотиш планларини анча ортиғи билан бажариб, ғалла учун курашда юксак даражада уюшқоқлик кўрсатдилар.

Эндиликда биз қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тағин ҳам тезроқ юксалтира оламиз ва юксалтиришимиз керак, дейди сўзини давом эттириб нотиқ. Бутун совет халқи қатори Россия Федерациясининг меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини бениҳоя баланд руҳ билан кутиб олдилар. Қишлоқ хўжалигининг химиялаштирилиши деҳқончиликда чинакам революция бўлади, уни интенсивлашга олиб борувчи энг тўғри йўлни очиб беради, моддий неъматлар хазинасининг калитини қўлимизга бериб қўяди. РСФСР қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун кўп миқдорда минерал ўғитлар олинишини ва бу ўғитлардан оқилона фойдаланишни, деҳқончилик маданиятини оширишни назарда тутиб, деб сўзини давом эттиради ўртоқ Максимов, ялпи дон ҳосилини 1970 йилда 8,6—9,0 миллиард пудга етказишни мўлжаллаб қўйдик. Минерал ўғитлар, биринчи галда, энг кўп самара берадиган зоналарга юборилади. Деҳқончилик маданиятини ошириш, ерларни яхшироқ ишлаш, далаларни ўт босиб кетишига ва тупроқнинг шамол таъсиридан нурашига қарши кураш соҳасида ҳам катта иш қилинади.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми дон етиштиришни шу йилнинг ўзидаёқ анча кўпайтиришни талаб қилди, деб уқтиради ўртоқ Максимов. РСФСРда ялпи дон ҳосилини 5 миллиард 700 миллион-5 миллиард 900 миллион пудга етказиш мўлжалланмоқда.

Бу вазифа қайси йўллар билан амалга оширилади? Биринчидан, дейди ўртоқ Максимов, минерал ўғитлар солиш туфайли биз қарийб 300 миллион пуд қўшимча дон олишни кўзлаяпмиз. Иккинчидан, кузги дон экинлари ҳосили анча кўпаяди, чунки 1964 йил ҳосили учун 1963 йилда ҳосили йиғиштириб олинган майдонга нисбатан қарийб 7 миллион гектар кўп кузги дон экканмиз. Учинчидан, шоли, маккажўхори, буғдойнинг суғориладиган ерларга кўп экилиши дон етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резерви бўлади. Бу йил республикада кўкламги экинлар учун ўтган йилдагидан 5 миллион гектар кўп шудгор қилинди. Бу ҳам ҳосилга ҳосил қўшиши шак-шубҳасиздир.

Ҳозир энг муҳим вазифа — кўкламги экишга намунали тайёргарлик кўришдан иборат. Россия Федерациясининг совхоз ва колхозларидаги механизаторлар бу йил машина-трактор парки ремонтини анча тез суръатлар билан олиб бормоқдалар.

Деҳқончиликни интенсивлаш ҳар қайси зонанинг конкрет шароитлари ва хусусиятларини назарга олиб, энг серҳосил экинларни кўпроқ экишни кўзда тутади, дейди қўшимча докладчи. Биз экин майдонлари структурасини бундан буён ҳам такомиллаштириб, буни дон ва бошқа экинлар ялпи ҳосилини кўпайтиришнинг энг муҳим резерви деб ҳисоблаймиз. Буғдой етиштириш айниқса кескин кўпайтирилади. 1962 йилдагига нисбатан 1964 йилда буғдой бир ярим миллион гектар кўп экилиб, 41,5 миллион гектар ерни эгаллайди. Дуккакли дон экинлари ва крупабоп экинлар экиш кенгайтирилади. 1964 йилда чорва молларни ем-хашак билан таъминлаш учун республикада қарийб 15 миллион гектар ерга дон ва силос олиш мақсадида маккажўхори экилади.

Ўртоқ Максимов чорвачилик масалаларига тўхталиб, бу тармоқни юксалтириш суръатлари ҳали ҳам кўнгилдагидек эмас, дейди. Биз ўзимизнинг амалий ишимизда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг кўрсатмаларига амал қилмоқдамиз. Ўртоқ Н. С. Хрушчев айтган эдики, ем-хашак етиштириш масаласи — чорвачиликни ривожлантиришда, чорва моллар туёғини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини оширишда энг асосий масала бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қола беради. Чорва молларни ем-хашак билан тўлиқ таъминлаш асосида чорва маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтирган ҳамда ҳайдаладиган ерларнинг ҳар 100 гектари ҳисобига (сўйилган вазнда) юз центнер, бундан ҳам кўпроқ гўшт олиб келаётган хўжаликлар республикада оз эмас. Чорвачилик ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва тармоқларни марказлаштириш йўлидан ривожлантириб борилади. Туёқлар оз бўлгани ҳолда чорвачиликни интенсив бошқариш йўли билан кўпроқ маҳсулот бериш вазифаси қўйилмоқда.

Сўнгра ўртоқ Максимов қишлоқ хўжалигини механизациялаш масалаларига тўхталиб ўтади. Жумладан, у колхоз ва совхозлар ҳали техникадан яхши фойдаланмаяптилар ва техникани авайлаб асрамаяптилар, дейди. Капитал маблағлардан тўғри фойдаланиш алоҳида аҳамият касб этмоқда. Бу йил Россия федерацияси қишлоқ хўжалигига давлат йўли билан уч миллиард сўмдан кўпроқ капитал маблағ сарфланади. Бу— 1963 йилда ўзлаштирилган маблағлардан 37 процент кўпдир. Бундан ташқари, республика колхозларида тахминан 2,5 миллиард сўм капитал маблағ сарфланади.

Ўртоқ Максимов ленинчи Марказий Комитетни, ўртоқ Н. С. Хрушчевни ишонтириб айтадики, Россия Федерациясининг меҳнаткашлари республика олдига қўйилган вазифаларни шараф билан бажарадилар ҳамда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми 11 февралда ўз ишини давом эттирди. (ТАСС).

ЎРТОҚ Е. Е. АЛЕКСЕЕВСКИЙНИНГ ҚЎШИМЧА ДОКЛАДИ

СССР Суғориладиган деҳқончилик ва сув хўжалиги давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси **Е. Е. Алексеевский** кечқурунги мажлисда қўшимча доклад қилди.

КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми, деди у, қишлоқ хўжалигини интенсивлаш тўғрисидаги бениҳоя муҳим масалани муҳокама қилмоқда.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришимизнинг замини мустаҳкам бўлмоғи керак. Йил ҳар қандай келганида, ҳатто об-ҳаво шароити ноқулай бўлганида ҳам, зарур миқдорда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олишни гарантиялаб қўйиш лозим. Худди мана шунинг учун ҳам суғориладиган деҳқончилик — нами барқарор ва етарли бўлмаган районларда деҳқончиликни интенсивлашнинг энг ишончли ва энг таъсирчан йўли ҳисобланади.

Бизнинг мамлакатимиз суғориладиган ерларнинг ғоят катта фондига эга. Партиямиз В. И. Ленин васиятларига амал қилиб, ирригация қурилиши соҳасида катта ишлар қилди. СССРда суғориладиган ерлар майдони 9,5 миллион гектарга етказилди. Сўнгги ўн йил ичида ирригация қурилишига 2 миллиард 874 миллион сўм, яъни шундан аввалги 35 йилнинг ҳаммасидагидан қарийб 1,5 баравар кўп пул сарфланди.

Суғориладиган ерлар мамлакатимиз экономикасида муҳим рсль ўйнамоқда, деб таъкидлайди ўртоқ Алексеевский. Масалан, пахтанинг ҳаммаси нуқул суғориладиган ерлардан олинмоқда. Мамлакатимиз пахтакорлари етти йилликнинг бешинчи йилида катта-катта ютуқларни қўлга киритдилар. Давлатимиз ҳали ҳеч қачон 1963 йилда етиштирилганидек мўл пахта олмаган эди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети пахтакорларнинг меҳнатдаги ғалабасига юксак баҳо бердилар.

Москва, Ленинград, Донбасс, Урал, Днепрбўйи ва бошқа йирик саноат марказларини сабзавот билан таъминлашда суғориладиган ерларнинг аҳамияти катта.

Суғориладиган ерлар — Ватанимизнинг улкан бойлиги, олтин фонди. Модомики шундай экан, мамлакатдаги ҳамма суғориладиган ерларнинг қарийб ярмидан ҳозирча унумсиз фойдаланиб келинаётганлигига, бу ерлар суғориладиган деҳқончилик бера оладиган ва бериши лозим бўлган даромадга нисбатан анча кам даромад бераётганлигига ортиқ чидаб бўлмайди. Қишлоқ хўжалигининг ана шу мураккаб, ғоят интенсив тармоғи ишнинг кўзини билиб, омилкорлик билан малакали раҳбарлик қилишни талаб қилади. Энг муҳим вазифа шуки, суғориладиган деҳқончиликка раҳбарлик савиясини ошириб, мавжуд суғориладиган ерлардан фойдаланишдаги катта-катта камчиликларга барҳам бермоқ керак. Суғориладиган ерлардан фойдаланишдаги эгасизликка батамом чек қўйиш зарур. Суғориладиган ерларнинг ҳаммаси алмашлаб экишнинг бутун бир даври тамом бўлгунча бригадалар ёки звеноларга бириктиб қўйилиши лозим, токи колхозчилар суғориш участкаларининг тупроқ шароитларини ва паст-баландлигини яхши ўрганиб, суғориш техникасини ўзлаштириб олсинлар. Бригада (звено) учун моддий манфаатдорликнинг шундай тартиби белгилаб қўйилиши керакки, суғориладиган деҳқончилик соҳасида ишлаётган меҳнаткашлар ўз фаровонликлари суғориладиган ерлардаги иш натижалари билан бевосита боғлиқ эканлигини билсинлар.

Сўнгра, ўртоқ Алексеевский айтадики, Н. С. Хрушчевнинг Шимолий Кавказ қишлоқ хўжалик ходимларининг 1963 йил сентябрь ойидаги кенгашида сўзлаган нутқида суғориладиган ерларда дон етиштиришни кўпайтириш учун ғоят катта имкониятлар борлиги очиб берилди. Ҳозирги вақтда 2,6—2,8 миллион гектар суғориладиган ерга дон экинлари экиш мумкин. Мутахассисларнинг қилган ҳисоб-китоблари буни тасдиқлаб турибди. Дон экинлари ҳосилдорлиги илғор хўжаликларда олинаётган даражага етказилса, ялпи ҳосил 950 миллион пуд кўпаяди.

Бундан ташқари, яқин йиллар ичида янги ирригация иншоотлари қуриш йўли билан яна 2 миллион 800 минг гектар ерни дон экинлари етиштириш учун ўзлаштирмоқ керак. Бу нарса суғориладиган ерлардан олинаётган жами дон ҳосилини 2 миллиард 150 миллион пудга етказиш имконини беради.

Колхоз ва совхозлар экин майдонлари структурасини ҳозирдаёқ қайтадан қараб чиқиб, 1964 йилда суғориладиган ерлардан 2.703 минг гектарига донли экинлар экишни мўлжаллаб қўйдилар. Бу, ўтган йилдагидан 759 минг гектар кўпдир.

Суғориладиган деҳқончилик билан шуғулланиб келган ташкилотларнинг структураси ишлаб чиқариш характерига эга бўлмай, маҳкамачилик характерига эга бўлганлиги агрономлар билан гидротехникларнинг тарқоқ ҳолда ишлашига жиддий сабаб бўлган эди. Бунга барҳам бериш мақсадида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Суғориладиган деҳқончилик ва сув хўжалиги давлат ишлаб чиқариш комитетини туздилар. Шу чоққача бўлганидек хўжаликларга сув бериб турилиши учунгина эмас, балки сувдан тўғри фойдаланилиши, суғориладиган ерларда қишлоқ хўжалигини ташкил этишдаги ҳамма ишлар учун бутун жавобгарлик тўла равишда комитет ва унинг маҳаллий органлари зиммасига юклатилди. Ҳозир катта-катта суғориладиган ерлари бўлган ишлаб чиқариш бошқармалари «Госземводхоз» системасига олиб берилмоқда. Республика, ўлка ва область органларини тузиш тугалланмоқда, бу органлар ҳосил учун курашда ҳам агрономларнинг, ҳам ирригаторларнинг куч-ғайратларини бирлаштиради.

Бизнинг ҳисобларимизга кўра, яқин йиллар ичида дон, пахта, сабзавот, мева ва узум, ем-хашак ва техника экинлари ҳамда бошқа экинлар етиштиришни кўпайтирмоқ учун қарийб 5 миллион гектар ерни сув билан таъминламоқ керак.

Мамлакатдаги қурғоқчил ва дашт районларни қайта ўзлаштиришнинг улуғвор программаси ҳозирдаёқ амалга оширила бошлади. Ҳозирги вақтда Мирзачўлда, Қорақум канали зонасида, Шимолий Кавказ ва Поволжье районларида, Шимолий Қрим канали зонасида, Сирдарёнинг қуйи оқимида катта-катта ер массивларини сув билан таъминлаш ва ўзлаштириш соҳасидаги ишлар кенг авж олдириб юборилди. Қўриқ ўлкада узунлиги 500 километрга борадиган Иртиш-Қарағанда канали кавланмоқда.

Сўнгра нотиқ суғориладиган деҳқончиликни ва сув хўжалигини такомиллаштириш масалаларига батафсил тўхталиб ўтади. Қурилаётган иншоотларнинг асосий нуқсони шуки, дейди у, бу иншоотлар одатда экинларни қўлда суғоришга мўлжалланган. Ҳозир техника соҳасидаги олимлар техника жиҳатидан энг мукаммал ирригация системасининг лойиҳасини яратиш устида катта иш олиб бормоқдалар. Бундай система ер тагига кўмилган қаттиқ босимли қувурлардан иборат бўлиб, каттагина пайкалларга сунъий ёмғир ёғдирадиган гидрантлар ва мосламалар билан ҳамда экинларни суғорадиган бошқа машиналар билан жиҳозлантирилади.

Суғориладиган деҳқончилик районларида, дейди нотиқ, ҳар хил даражада шўр босган 3 миллион гектаргача ер бор. Ғоят эҳтиёткорлик билан қилинган ҳисобларга кўра, дренажлар қуриб, суғориладиган ерлар шўрдан тозаланса, гектар бошига пахта ҳосилини 3—5 центнер кўпайтириш мумкин. Ерларни шўрдан тозалаш учун кураш, —деб таъкидлайди ўртоқ Алексеевский, — ғоят зарур вазифадир.

Ҳозир гидротехник — мамлакатда жуда танқис касб бўлиб қолди. СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги суғориладиган деҳқончилик ва ирригация қурилиши учун мутахассислар тайёрлаб беришни жадаллаштириш чораларини кўрмоқлари керак. Биз бундай кадрларни совхозлар ва йирик ирригация қурилишлари базасида тайёрлаш маъқулроқ, деган таклифни астойдил қўллаб-қувватлаймиз.

Суғориладиган деҳқончилик ва сув хўжалиги меҳнаткашлари, дейди ўртоқ Алексеевский, партия ўзларини коммунистик маъмурчилик учун курашнинг олдинги сафига қўйганлигини англаб турибдилар. Биз партия қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришга ўзимизнинг бутун куч-қувватимизни ва билимларимизни сарфлаймиз.

Шу кунларда ҳар бир коллектив КПСС Марказий Комитетининг Пленумидан руҳланиб, баракали ишламоқда. Тошкентдаги авто-ремонт заводи механика цехининг ишчиси С. Боймирзаев (ўнгда) ана шундай коллектив аъзоларидан биридир. У кундалик топшириқларини муттасил ошириб бажармоқда. 153-қурилиш трестининг илғор пайвандловчиси Г. Салимов (чапда) пойтахтимизда қурилаётган панорама кинотеатри қурилишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

М. КОМЛЕВ ва А. ТУРАЕВ фотолари.

ЕТТИ ЙИЛЛИКНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ САРИ!

(Боши биринчи бетда).

100 минг сўмлик қурилиш ишлари ҳажми учун 250 кубометр йиғма темир-бетон қўлланиш таъминланади.

Қурилиш материаллари саноати корхоналарининг коллективлари йиллик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини 26 декабрда бажарадилар ва планга қўшимча равишда 1355 минг сўмлик ялпи маҳсулот тайёрлайдилар. Меҳнат унумдорлиги планда белгиланганига нисбатан 1 процент ошириб бажарилади.

Планга қўшимча равишда 14 минг тонна цемент, 21 минг тонна оҳак тош, 250 минг дона шартли плита шифер, 10 шартли километр асбоцемент қувурлар, 500 тонна қурилиш гипси, 5 минг квадрат метр гипс тўсиғи, 500 квадрат метр метлах плиткалар, 10 минг квадрат метр дераза ойнаси тайёрланади.

1963 йилдагига нисбатан йиғма темир-бетон 100 минг кубометр, шу жумладан арматураси тарангланган темир-бетон 34 минг кубометр кўп тайёрланади. 1964 йилда ўтган йилдагига нисбатан 200 минг кубометр кўп норуда бўлмаган материаллар. 14,5 минг тонна металл конструкциялар тайёрланади ва 2350 тонна металл тежалади.

Янги маҳсулотларнинг 20 турини ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Шу жумладан гипс заводида гипс-бетон девор панеллари, Бекобод цемент комбинатида «700» маркали цемент, шунингдек 12 метрли колонналарга мўлжалланган арматураси тарангланган темир-бетон фермалар ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Бу фермалар пролёти 24 метрли бўлиб, 12 ва 24 метрли параллель белбоғли пролётлар билан тайёрланади. 12 метрли колоннага мўлжалланган пролёти 24 метр бўлган сегмент фермалар ҳамда йирик ҳажмли плиталарни узлуксиз агрегат усули билан ишлаб чиқариш ташкил этилади. Тошкент области аҳолисига коммунал хизмат кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида 36 километр узунликдаги водопровод тармоқлари, 14 километр узунликдаги канализация коллекторлари ва 21 километр канализация тармоқлари муддатидан илгари қуриб битказилади. 1,5 миллион сўм капитал маблағ муддатидан илгари ўзлаштирилади ҳамда кўчаларда 104 километр узунликда газ тармоқлари қурилади.

Уй-жой фондини капитал ремонт қилиш бўйича йиллик иш ҳажми 15 декабрда бажарилади.

ТЕМИР ЙЎЛ, АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА АЛОҚА БЎЙИЧА

Тошкент бўлинмасининг темир йўлчилари ҳаракатдаги составлардан фойдаланишни янада яхшилаш, прогрессив технологияни ва илғор тажрибани жорий этиш туфайли юк ташиш давлат планини муддатидан илгари —25 декабрда бажариш мажбуриятини олдилар. Пландан ташқари 100 минг тонна халқ хўжалиги юклари ортиб жўнатилади. Юк поездининг ўртача оғирлиги топшириқда белгиланганидан икки тонна ортиқ бўлади. Юк ортиб кетаётган тепловозларнинг бир кеча-кундуздаги ўртача тезлиги 2 километр кўпайтирилади ҳамда тепловозларнинг унумдорлиги плани 0,5 процент ортиғи билан бажарилади.

Вагонлар обороти топшириқда белгиланганига нисбатан 0,1 соат жадаллаштирилади, юк ташишда пландагидан ташқари 150 минг сўм даромад олинади.

Автомобилчилар пландан ташқари 200 минг тонна юкни ташиб бериш мажбуриятини оладилар. Автомобилларда юк ташиш бўйича меҳнат унумдорлиги пландагига қараганда 1 процент ортиқ бўлади.

Автомобилда юк ташиш планини ошириб бажариш ҳамда юк ташиш таннархини арзонлаштириш ҳисобига пландан ташқари 170 минг сўм миқдорида жамғарма олинади.

Юк автомашиналари паркидан фойдаланиш коэффициентини 0,66-0,67 автобуслар паркидан фойдаланишни 0,70-0,74, прицеплар бўйича эса 0,70 процентга етказиш мўлжалланади. Область алоқачилари алоқа тармоқларини янада ривожлантириш планини муддатидан илгари — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги кунигача бажариш мажбуриятини оладилар.

Тошкент областининг меҳнаткашлари партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1962 йил) ва декабрь (1963 йил) Пленумлари қарорларини бажара бориб ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини меҳнат зафарлари билан нишонлаш учун курашиб, етти йиллик планни муваффақиятли бажарадилар, янги зафарларга эришадилар ва бу билан мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо этишга муносиб ҳисса қўшадилар.

Биз, Тошкент областининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари етти йилликнинг олтинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Минск областининг меҳнаткашларини социалистик мусобақага чақирамиз.

Социалистик мажбурият Тошкент шаҳри ва Тошкент областидаги саноат, транспорт, қурилиш, алоқа ташкилотлари ва корхоналари ходимларининг йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ХИМИЯЛАШТИРИШ — МАҲСУЛДОРЛИКНИ ОШИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎЛИ

МЎЛ ҲОСИЛ КАЛИТИ

Илғор тажрибалар, фан ютуқлари қишлоқ хўжалигини юксалтиришда муҳим омил ҳисобланади. КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми материалларида қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигини оширишда химия фанининг роли беқиёс катта эканлиги алоҳида таъкидланмоқда.

«Қишлоқ хўжалигида химияни кенг жорий қилиш ишлаб чиқариш раҳбарлари, мутахассислар олдига, ўғитлардан фойдаланишга алоқадор бўлган ҳамма кишиларнинг олдига ғоят юксак талаблар қўймоқда,— дейди ўртоқ Н. С. Хрущев.— Шу сабабли илғор хўжаликларнинг, илмий муассасаларнинг тажрибаларини ўрганишнинг ва ўғитларни энг кўп иқтисодий самара берадиган қилиб ишлатишга эришишнинг аҳамияти катта». Ҳақиқатан хам химия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришда қудратли восита бўлиб қолди.

Илмий муассасамиз ўз оти билан ўсимликлар генетикаси ва физиологияси институти бўлганлиги учун ҳам бу талаблар бизни тағин ҳам самаралироқ ижодий иш олиб боришга даъват этади.

Маълумки, ер 28—30 сантиметр чуқурликда шудгор қилинади. Ер доим шу чуқурликда ҳайдалганда унинг остки қисми берч ва қаттиқ бўлиб қолади. Бу эса ғўза томирларининг бўйи ва энига ўсишини анча қийинлаштиради. Мўл ҳосил олинишига ва ўсимликларнинг эрта етилишига ҳалақит беради.

Академик М. В. Муҳамаджонов бошчилигидаги бир группа илмий ходимлар томонидан олиб борилган тажрибалар шуни кўрсатдики, ернинг остки қатлами махсус плуглар билан 50—60—70 сантиметр қилиб юмшатилганда ҳамда ўғитлар шу чуқурликда қатламбақатлам қилиб солинганда ўсимликларнинг ривожланиши ва ҳосилдорлиги бутунлайин ўзгариб кетади. Бундай ҳолда ер остки қисмининг микробиологик, агрохимик ва агрофизик хусусиятлари ўзгаради. Унинг маҳсулдорлиги ошади.

Шунингдек, ўсимликларнинг илдизи ҳам бўйига, ҳам энига яхши ривожланади. Натижада ҳосил гектар бошига 3—8 центнергача кўпаяди ҳамда эрта пишади. Ана шу усул билан ер бир марта ишланганда унинг таъсир кучи 4—5 йилгача етади.

Ўғитни эрта бериш, айниқса азотнинг бир қисмини чигит экунга қадар махсус асбоблар ёрдамида ерга солиш ҳам ғўзанинг серҳосил бўлишини таъминлайди. Айни вақтда унинг эрта етилишига ижобий таъсир этади.

Халқимизнинг «Ёмон уруғдан яхши ҳосил кутма» деган нақли бор. Буни тажрибалар яна бир бор исботлади. Ғўза тупларидан уруғлик учун олинадиган чигитнинг ҳаммаси хам бир хил сифатга эга эмас. Шундай бўлгач, бу чигитларни саралаш зарурияти туғилади. Тажриба шуни кўрсатдики, сараланмаган чигитлар селитра эритмасига солинганда пуч ва хом уруғлар суюқлик бетига қалқиб чиқади. Салмоқли, пишган уруғлар эса эритма остига чўкади. Шу усул билан чигит саралаб экилганда даладаги кўчат қалинлиги 10—15 процентга ошади. Шуниси муҳимки, ғўза ниҳоллари бир текис униб чиқади, яхши ривожланади ва эрта ҳосилга киради. Ҳосилдорлик гектарига 3—4 центнерга кўпаяди.

Кўриниб турибдики, янги усулнинг прогрессив томонлари кўп. Шу сабабли республика ҳукумати қарори билан бир қанча пахта тозалаш заводларида уруғлик саралланди. Бу йил республикамизнинг 30.000 гектардан ортиқ пахта майдонига сараланган чигит экилди.

Кўклам сернам ва совуқ келганда экилган чигитлар чирий бошлайди. Натижада кўчат қалинлиги сийраклашади. Бу, шубҳасиз, ҳосилнинг камайиб кетишига сабаб бўлади. Олимларимиздан В. Соловьев ва Ш. Иброҳимовлар бу масалани синчиклаб ўргандилар. Натижада маълум химиявий препаратлар ёрдами билан чигитни чиришдан сақлаб қолиш мумкинлиги амалда исботланди.

Экишдан олдин чигит «ТМТД» препарати билан дориланганда чиришга олиб келадиган микроорганизмлар йўқ қилинади. Фойдали тадқиқот бир қанча жойларда синаб кўрилди. Ҳозирда эса далаларда кенг миқёсда қўлланилмоқда.

Ғўзанинг вилт касаллиги пахтачиликни янада юксалтиришга ва ҳосилдорликни оширишга катта зарар келтираётганлиги қишлоқ хўжалик ходимларига яхши маълум. Чунки, вилт касаллиги туфайли айрим жойларда ҳосилдорлик хатто 25—30 процентгача камайиб кетади. Шунинг учун ҳам бу масала пахтачилик билан шуғулланувчи олимлар олдида турган муҳим проблема бўлиб қолди.

Бир вақтлар, ҳатто айрим олимлар ўртасида вилт касаллигига чидамли ғўзалар йўқ, деган фикр ҳам туғилган эди. Ёш олим С. Мираҳмедов бу соҳада тадқиқот ишлари олиб борди. Маълум бўлишича, ғўзанинг ёввойи тури — мексиканумнинг айрим турлари вилт касаллигига чидамли экан. Шундан сўнг олим серҳосил, эртапишар, аммо вилт касаллигига чидамсиз бўлган пахта навларини мексикан навли пахтага пайванд қилиб, гибрид ўсимликлар ҳосил қилди.

Гибрид ўсимлиги авлодлари вилт касали билан сунъий равишда заҳарланган ерга 4 йилдан бери экилиб келинмоқда. Улар вилт касаллигига мубтало бўлмаяпти. Бу ҳол яқин йиллар ичида ғўзанинг вилтга чидамли, серҳосил ва эртапишар навларини яратиш мумкинлигидан далолат бериб турибди.

Арзон ва эртапишар пахта етиштириш далалардаги бегона ўтларни химиявий препаратлар ёрдами билан йўқотишга ҳам боғлиқдир. Чунки, бегона ўтлар ердаги озуқа моддалардан фойдаланиб, ғўзанинг нормал ўсишига, мавжуд шароитлардан тўла фойдаланишига салбий таъсир этади. Улар ғўзаларнинг нимжон бўлиб ўсишига сабабчи бўлади.

Шунингдек, бегона ўтлар йўқотилмаганда пахта териш машиналари ҳам яхши ишлайолмайди. Бегона ўт уруғлари сув, шамол ва ҳайвонлар орқали тарқалади. Шунинг учун олимлар ёввойи ўтларни бутунлай қириб ташлаш чораларини қидиришяпти.

Ҳозир бегона ўтларни таг-томири билан қириб ташлайдиган бир қанча препаратлар аниқланган. Монурон, диурон, далапон, симазин, артазин каби препаратлар шулар жумласидандир.

Ғўза баргини пахта очилгандан сўнг сунъий равишда тўкиш ҳам пахтачиликни ривожлантиришнинг буюк омилларидан бири. Негаки, пахта териш машиналарининг унумли ишлаши ғўза баргининг тўкилишига боғлиқдир. Илмий муассасамиз Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимлик моддалари химияси институти коллективи билан ҳамкорликда ишлаб, барг тўкадиган бир неча хил химиявий препаратлар топди. Масалан, метилкаптакс, гептилкаптакс каби препаратлар билан ғўза дориланганда унинг барг тўкиши тез вақт ичида ўтади ва ҳосилга таъсир этмайди. Бу препаратлар 1963 йилда синовдан муваффақиятли ўтди ва давлат комиссиясига топширилди.

Юқоридаги препаратларнинг ўсимликка таъсирини, унинг физиологик ва биохимик жараёнларидаги аҳамиятини ҳал қилиш ҳам асосий масалалардан бирига айланди. Бу масалалар ҳал қилингандагина маданий ўсимликларга мутлақо зарар келтирмайдиган, аммо бегона ўтларни тез ўлдирадиган ёки ғўза баргини тез тўктирадиган, шу билан бирга инсон ва ҳайвонга таъсир қилмайдиган заҳарсиз янги, арзон ва қўлланиши осон бўлган препаратларни топиш мумкин.

Юқорида айтиб ўтилганлардан ташқари илмий коллективимиз ғўза, маккажўхори, оқ жўхори, беда, нўхат каби ўсимликларнинг коллекциясини ўрганиб, шулар асосида янги навларни вужудга келтириш, ўсимликнинг ўсиши ва ҳосилдорлигига ҳар хил ўғитларнинг таъсири каби муҳим масалаларни ҳам ҳал қилиш устида ишлаяпти.

С. ЙУЛДОШЕВ,

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар генетика ва физиологияси институти директорининг ўринбосари.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника илмий-текшириш институти олимлари КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми материалларини катта қизиқиш билан ўрганишмоқда. Сиз суратда антибиотиклар лабораториясининг бир группа олимларини кўриб турибсиз. Аспирант А. Мамадалиев Пленум материалларини ўқиб бермоқда.

В. Салов фотоси.

ГЕРБИЦИДЛАРДАН КЎПРОҚ ФОЙДАЛАНИНГ

Январь совуқлари ўтиши билан пахта далаларида бегона ўтларни тугатадиган препаратларнинг дастлабки килограммлари ерга солинди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигининг ўсимликларни ҳимоя қилиш бошқармасида ЎзТАГ мухбирига хабар қилинишича, бу йил республиканинг йигирма беш пахтакор хўжалиги далаларида гербицидлардан фойдаланилади. Экиш олди даврида бир минг уч юз гектар майдонга кенг ишлаб чиқариш тажрибаси тариқасида гербицидлар солинади.

Натижада ғўза парваришидаги меҳнат сарфининг кескич камайиши кутилади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко ўтказган тажрибалар шуни кўрсатдики, масалан, гербицидлардан фойдаланмаганда унинг бригадасида пахта етиштиришдаги ҳамма меҳнат сарфларининг қарийб қирқ проценти бегона ўтларни ўтоқ қилишга тўғри келган бўлса, мўъжизакор химикатлар туфайли бу сарфлар камайиб, салкам ўн беш процентни ташкил этди.

Бу тадбир пахтанинг ҳосилдорлигини ҳам оширади. Ўсимликларни ҳимоя қилиш Ўрта Осиё институтининг олимлари тажриба участкаларида гектар бошига бир килограммдан гербицид солдилар, «оқ олтин» ҳосили эса ҳар гектарда қарийб тўрт центнер ошди.

ЮТУҚЛАР СИРИ

Калинин бошқармасидаги «Октябрь» колхози яқингинада энг қолоқ хўжалик саналарди. Давлат планларини мунтазам барбод бериб колхозчиларнинг доим юзлари шувит эди. 1961 йилда колхоз давлатга қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотиш планини зўрға 42 процентга етказиб бажарди. Ўша йили хўжалик давлатдан катта қарздор бўлиб, бошқармада энг паст кўрсаткичга эришди. Бундай юз шувитликларга раиснинг ўз вазифасига совуққонлик билан қараши, колхозчилар ўртасида меҳнат интизомининг бўшашиб кетишига йўл қўйганлиги, унинг антимеханизаторлиги асосий сабаб бўлди. У хўжаликка лаёқатсизларча раҳбарлик қилди, хўжаликни изчил юрита билмади. Колхозчилар билан яқиндан ҳамкорлик қилмади. Коллектив мулкининг талон-торож бўлишига йўл қўйди. Давлат планларининг барбод берилишидаги айбни ҳар сафар обиҳавога, ё бўлмаса ерга ағдаришга уриниб, айбни ўзидан соқит қилишга ҳаракат қилди.

Шу йили колхозчиларнинг ҳар бир меҳнат кунларига фақат 30 тийиндан пул тақсимланди. Моддий таъминот дуруст бўлмагач, кўпчилик колхоз аъзолари ўз томорқаларига зўр беришди. Кўп вақтлари ўз шахсий хўжаликларида ўтиб, бозор-ўчардан қўллари бўшамади. Колхоз экономикаси издан чиқиб, давлат ва коллектив манфаатларига путур етабошлади.

Колхознинг навбатдаги ҳисобот-сайлов йиғилишларидан бирида ана шу масала кенг муҳокама қилинди. Мажлисда собиқ раиснинг иш методи қаттиқ қораланди ва у ўз вазифасидан олиб ташланди. Бу вазифага колхознинг ўзидан етишиб чиққан, ишбилармон кадр ўртоқ Соиб Қорабоев сайланди.

Янги раиснинг иш тепасига келганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо хўжалик ҳаётида шу давр ичида катта ўзгаришлар содир бўлди. Хўжаликка ишнинг кўзини билиб, тўғри раҳбарлик қилина бошланди. Далачилик ва чорвачилик бригадалари ишчан кадрлар билан мустаҳкамланди. Партия ташкилотининг таъсир доираси ортиб борди. Колхоз ишлаб чиқаришининг масъулиятли участкаларида коммунистлар бош-қош бўла бошлашди.

Ишлаб чиқаришга тўғри раҳбарлик қилиш дастлабки йилиёқ ўзининг қувончли самарасини берди. 1963 хўжалик йилида ишлаб чиқаришнинг айтарли барча турлари бўйича яхши кўрсаткичларга эришилди. Колхозчиларнинг меҳнат кунларига 1 сўм 50 тийиндан пул ва қанчадан-қанча сабзавот маҳсулотлари тақсимланди. Бу 1961 йилдаги ҳар бир меҳнат кунига чиққан ҳақнинг ўзидангина 5 марта кўпдир.

Колхозчиларга йил мобайнида аванс тариқасида ҳақ бериб борилди. Бригада ва звенолар ўртасида ташкил қилинган социалистик мусобақа натижалари ҳар ойда якунланиб турилди. Мусобақа ғолибларини моддий рағбатлантириш учун иккита мукофот таъсис қилинди. Биринчи мукофотни олганларга қўй ва 50 сўм пул, иккинчи мукофотни олганларга 50 сўм пул берилди.

Шунингдек ҳар бир бригада ва звеноларда пландан ташқари топширилган ошиқча маҳсулотнинг 75 процентгачасини ўзаро тақсимлаб олиш принципи жорий этилди. Бу колхозчиларнинг меҳнатга бўлган муносабатини тубдан ўзгартириб юборди.

Моддий манфаатдорлик ўз навбатида колхоз ишлаб чиқаришининг ривожланишига, хўжаликнинг қолоқлар сафидан чиқишига олиб келди. Колхоз экономикаси ўсиб, хўжалик иқтисодий жиҳатдан ҳам мустаҳкамланиб борди. 1961 йилда бўлинмас фондда бир сўм ҳам пул бўлмаган, унинг устига колхоз давлатдан 200 минг сўм қарздор эди. Уруғлик фонди ҳақида қайғурилмасди. Шу туфайли хўжалик 1962 йил ҳосили учун 84 минг сўмлик уруғлик сотиб олишга мажбур бўлди. Ҳозир колхоз ўзининг етарли уруғлик фондига эга. Бу колхозга каттагина маблағни иқтисод қилиш имконини берди. Бўлинмас фондга ҳам тўхтовсиз жамғармалар тушиб турибди. Колхознинг бўлинмас фонди ҳозирги кунда 50 минг сўмни ташкил этади. Давлат олдидаги қарзлар ҳам шу қисқа вақт ичида кескин камайиб, 30 минг сўмга келиб қолди. Колхоз қарзларини шу йили узил-кесил тугатишни мўлжаллаб қўйипти.

Колхоз ўтган йили қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида қувонарли ютуқларга эришди. Сабзавоткорлар 900 ўрнига 935 тонна картошка, 460 ўрнига 797 тонна полиз ва 2660 ўрнига 3103 тонна турли сабзавот маҳсулотлари сотиб, йиллик планни муваффақиятли ўринладилар. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳам чакки бўлмади. Она-Ватанга 67 тонна гўшт, 80 минг дона тухум етказиб берилди. 7500 ўрнига 8282 килограмм пилла топширган колхоз пиллачилари ҳам ажойиб меҳнат самараларини қўлга киритдилар.

— Биз ютуқлар билан хотиржамланиб қололмаймиз,— дейди колхоз раиси ўртоқ С. Қорабоев. — ҳали олдимизда ҳал қилиниши лозим бўлган катта-катта ишлар турибди. Зиммамизга бу йил оширилган мажбурият олдик. Мавсумда 10 минг тонна турли қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришимиз керак. Шу мақсад йўлида бу йилги ҳосилга ҳозирдан бошлаб пухта замин яратаяпмиз.

Колхоз раиси ҳақ гапни айтди. Хўжаликда кўкламга ҳозирлик уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Дала бошларига кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқарилаяпти. Бу соҳадаги план ҳам бажарилай деб қолди. Минерал ўғитлар ҳам ўз вақтида ташиб олинаяпти. Ариқзовурлар сув равон оқадиган қилиб тозаланиб, қишлоқ хўжалиги техникаси вақтида шайланаяпти.

Шу кунларда колхозчилар КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг материалларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар ва янги-янги режалар белгиламоқдалар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

КУНИГА САЛКАМ БИР КИЛОГРАММ

Москва атрофи қишлоқларининг илғор чорвадорлари ажойиб муваффақиятларга эришмоқдалар. Улар боқаётган чўчқа болалари кунига 700 граммдан семирмоқда! Бу ғалаба илғорлар учун чегара бўлмай қолди.

— Бундан ҳам яхши кўрсаткичга эришиш мумкин,— дейишади «Белая дача» совхозининг чорвадорлари. — Агар моллар озуқаси рационига антибиотиклар қўшиш тажрибасини кенгайтирсак, улар суткасига бир килограммдан семиради.

Бу — ҳақ гап.

Ҳозир кимёгар олимлар биологлар билан ҳамкорликда ўсиш стимуляторлари номли янги моддаларни синтез қилмоқдалар. Шундай моддаларнинг бири — таркибида биомицин сақлаган витаминлик минерал препарат тажрибада қўлланмоқда. Бу препарат витамин B_{12} ва антибиотиклар ишлаб чиқаришдаги чиқиндилардан тайёрланмоқда. Янги препарат чорва ва паррандаларнинг фақатгина семиришини тезлаштирмай, балки уларни турли касалликлардан ҳам асрайди.

А. АЛОВИТДИНОВ,
провизор.

ЯХШИ ТАШАББУС

Бу оқшом колхоз қишлоғининг қор босган кўчаларида навбатдан ташқари гавжумлик ҳукм сурар эди. Ўзбекистон пойтахтидаги Октябрь районидан келган олимлар, пропагандистлар, ҳаваскор артистлар билан учрашув кечасида Мирзачўлдаги Абой номли колхоз клубига пахтакорлар, чорвадорлар ва уларнинг оила аъзолари бўлиб, олти юздан кўпрок киши тўпланди.

Йиғилганлар тарих фанлари кандидати Мирзаали Аюповнинг сўзини диққат билан тингладилар. У, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг якунлари ҳақида, партия Марказий Комитетининг февраль Пленумининг катта аҳамиятга эга эканлиги, мамлакат қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш масалалари Пленум кун тартибига қўйилганлиги тўғрисида гапириб берди.

Тошкентнинг Октябрь районидаги корхона ва муассасалар Сирдарё областидаги Киров ишлаб чиқариш бошқармаси хўжаликларини оталикка олган ва улар билан мустаҳкам алоқа боғлаб турибди. Корхона ва муассасалар пахтачиликдаги турли мавсумий ишларни амалга оширишда қишлоқ меҳнаткашларига ҳақиқий ёрдам бермоқда. Ҳозир улар қишлоқ механизаторлари билан биргаликда етти йилликнинг олтинчи йили кўкламига техникани ҳозирлаб қўймоқда. Ремонт бригадаларининг составида трактор йиғув, ўнинчи авторемонт ва бошқа заводларнинг малакали слесарлари, токарлари, механиклари бор.

Тошкентдаги бошқа районларнинг корхона ва муассаса коллективлари ҳам оталикдаги хўжаликларга ана шундай бригадалар юборди. Чилонзор районининг вакиллари Мирзачўлдаги «Дружба» ва 2-«Боёвут» совхозларига бориб келди. Пластмасса буюмлари заводи, 153-қурилиш тресты, идора анжомлари фабрикаси, 2-автобаза, 3-нон заводи ишчилари техникани ремонтдан чиқаришда ёрдам бердилар, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг материаллари асосида суҳбатлар ўтказдилар.

Шаҳардаги Ленин райони корхоналарининг ишчилари янги бир ташаббус кўрсатдилар. Улар оталикдаги колхозларга қарашли қишлоқ хўжалик машиналарининг айрим узелларини бевосита тепловоз-вагон ремонти, электротехника ва бошқа заводларнинг ўзида ремонт қилиб беришга аҳд қилдилар. (ЎзТАГ).

ЛУГАНСКЛИКЛАР ТАЖРИБАСИНИ ЎРГАНМОҚДАЛАР

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ўзбекистон» колхозининг аъзолари республикада биринчи бўлиб, Луганск чорвадорларининг методи асосида ем-хашак тайёрлаш цехини қурдилар. Цехда буғ ҳосил қиладиган аппарат, сомонни буғлайдиган қутилар, сунъий сут тайёрлаш учун баклар, сунъий ачитқи ҳосил қилиш учун установкалар ўрнатилди. Шу колхоз фермасида жуда тўйимли дағал хашак тайёрлашнинг химиявий методини ўрганишга бағишлаб ўтказилган семинар яқинда тамом бўлди. Семинарда колхоз раислари ва раис ўринбосарлари, совхоз директорлари, зоотехниклар, ветеринария врачлари, ферма мудирлари ва Тошкент областидаги хўжаликларнинг бошқа ходимлари қатнашдилар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси бошлиғининг ўринбосари И. В. Ажинов ва шу бошқарманинг старший зоотехниги К. Ф. Бушуев молларга едириладиган озуқага оқсил моддаларнинг синтетик қўшимчаларидан самарали фойдаланаётган Луганск область қишлоқ хўжалик станциясининг тажрибаси тўғрисида семинар катнашчиларига гапириб бердилар. Чорвадорлар ем-хашакни ачитиш усули билан танишдилар. Ем-хашакни ачитиш озуқанинг тўйимлилигини ошириш билан бирга уни кўпроқ емишли қилади. Машғулотларда мочевинани қўлланиш, сунъий сут тайёрлаш кўрсатилди.

«Ўзбекистон» колхози Луганск чорвадорларининг тажрибасини қўллана бошлаганидан бери ўтган қисқа муддат ичида бузоқларга бериладиган озуқани етти баравар арзонлаштирди.

Луганск чорвадорларининг тажрибасини ўрганишга бағишланган машғулотлар Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Чиноз» наслчилик совхозида ҳам ўтказилди. Бу хўжаликнинг директори К. Аъзамов яқинда Луганскка бориб келган эди. У ана шу илғор метод ҳақида батафсил гапириб берди.

Ҳозиргача Тошкент областининг уч юздан ортиқ чорвадори луганскликларнинг тажрибасини ўрганди

ФЕРМА МУДИРИНИНГ „ХИРГОЙИСИ"

Пушаймонман ем-хашакни,
Нобуд қилиб чакки.
Мана энди эгасидан,
Емоқдаман дакки.

Ориқ демай қушхонага,
Жўнатавер соз бўлар,
Биласанку озуқа кам,
Емхўрларинг оз бўлар.

Жониворлар, тавба қилдим,
Жонимни тинч қўйинглар.
Бу йил емни кўпайтирай,
Янаги йил тўйинглар.

Бидон-бидон сутимиз бор,
Кўзбўямачи эмасмиз.
Фақат сутнинг ғамин еймиз,
Ўзга ғамни емасмиз.

А. Ҳолиқов чизган расмлар.

РЕМОНТ КЕЧИКАЯПТИ

Шу кунларда қаерда бўлманг— даладами, устахонадами қишлоқ меҳнаткашлари қизғин меҳнатининг шоҳиди бўласиз. Ҳа, деҳқон кўкламга ҳозирланаяпти. Ҳозирги ғанимат кунларнинг қадрига етиб бу йилги мўл ҳосилга пухта замин яратаяпти. Аммо «ҳали кўкламга вақт эрта» деб парвойи палак юрганлар ҳам йўқ эмас. Бундай аҳвол баъзи бир хўжаликлар қатори қишлоқ учун хизмат кўрсатаётган айрим давлат корхоналарида ҳам содир бўляпти.

«Узсельхозтехника» район бўлимлари, ремонт заводлари, устахоналарнинг деҳқонларимизга кўрсатаётган амалий ёрдами катта. Уларда колхоз ва совхозларга қарашли сон-саноқсиз қишлоқ хўжалиги техникаси ремонт қилиняпти. Деҳқоннинг оғири енгил бўлиб, мушкули осонлашаяпти. Бундан деҳқон албатта чексиз миннатдор бўляпти, ўз кўмакдошларига катта раҳмат айтяпти. Лекин «Узсельхозтехника»нинг Бўка район бўлими ҳақида бундай илиқ гаплар айтолмаймиз. Бўлимга бошқарма хўжаликларидан техника ремонти бўйича тушаётган заказлар кўнгилдагидек бажарилмаяпти. Ремонт устахонасида техника ремонти ишлари сустлик билан, тартибсиз олиб бориляпти. Коллектив хўжаликларнинг қимматли қишлоқ хўжалик техникасига эҳтиётсизлик билан қаралаяпти. Уларни сақлаш яхши йўлга қўйилмаган. Ҳанузгача устахонада бирор график тузилган эмас. Ишда унум йўқ. Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Бу ўз навбатида ремонт суръатининг пасайишига, техника ремонтининг пайсалга солинишига олиб келяпти. Устахонага келтирилган 141 трактордан ҳозиргача 80 таси ремонт қилинган. Яна улардан 40 тасининг мотори йўқ. Бунда «Узсельхозтехника»нинг Янгийўлдаги моторлар ремонти билан шуғулланувчи устахонаси раҳбарларининг ҳам айби бор. Моторлар белгиланган муддатларда етказиб берилмаяпти.

«Узсельхозтехника» Бўка район бўлими раҳбарлари бу аҳволдан тўғри хулоса чиқариб тегишли тадбирлар белгилашлари, ремонт ишларини яхши йўлга солиб юборишлари керак.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ШИФОКОР

Михаил Николаевич Войнов медицинани бахт ва шодликларнинг манбаи деб ҳисоблаган толмас врач-гинекологлардан бири. Жонкуяр медик инсон саломатлиги йўлида жуда кўп иш қилди. Унинг моҳир қўллари ўнлаб беморларга қайта ҳаёт бахш этди.

Михаил Николаевичнинг асли касби-кори гинекологдир. Аммо, ҳақиқий касб эгаси учун фаннинг фақат бир соҳасигина торлик қилади, албатта. Ўртоқ Войнов ҳам медицина фанининг турли соҳаларини мукаммал эгаллаш учун самарали иш олиб борди. Ўз тажрибасини бойитди, изланди. Мана эндиликда врач хирургия соҳасида ҳам анча тажриба тўплаган.

Моҳир гинеколог 1934 йилда Тошкент тўқимачилик комбинати ҳузуридаги медицина-санитария қисмига ишга чақирилди. Врач раҳбарлигида гинеколог бўлими ташкил топди. Мана қарийб 30 йилдан бери у шу ерда муваффақиятли ишлаб келмоқда.

У моҳир ва тажрибали врач сифатида жуда кўплаб муносиб шогирдлар етиштирди. Тошкент тўқимачилик комбинати медицина-санитария қисмида инсон сиҳат-саломатлиги йўлида меҳнат қилаётган врачлар, ҳамшира ва фельдшерларнинг деярлик ҳаммаси Михаил Николаевичнинг бой тажрибасидан баҳраманд бўлишган.

Тажрибали врач номига жуда кўплаб миннатдорчилик хатлари келиб туради. Хатларни ўқиб врачнинг қувончига қувонч қўшилади. Ахир, инсонга сиҳат-саломатлик бахш этишдан кўра ортиқ шарафли касб борми, ахир! Шунинг учун ҳам Михаил Николаевич билан суҳбатлашиб қолсангиз: «Касби-коримиз врачлик, — дейди у камтарлик билан. — Инсонга шифо бахш этиш бизнинг энг муқаддас бурчимиздир».

А. АКБАРОВ.

Тошкент янгиликлари

НОДИР МАШИНА

Тошкент Политехника институти инженерлик физика факультетининг ҳисоблаш техникаси кафедраси яқинда «Минск» маркали ноёб ҳисоблаш машинасига эга бўлди.

Ҳисоблаш техникаси ва ҳисоблаш машинаси мутахассислиги бўйича таълим олаётган студентлар бу машина туфайли назарий жиҳатдан олаётган билимларини янада оширадилар.

ЎҚУВЧИЛАР УЧУН

5—6—7-синф ўқувчилари учун Свердлов номли концерт залида «Ўрта Осиё республикалари халқларининг қўшиқ, музика ва рақслари» деган темада суҳбатли концерт бўлди. Концертда Ўзбекистон Давлат филармониясининг симфоник оркестри совет композиторларининг ўзбек, тожик, туркман, қирғиз миллий куйларини ижро этди. Ўзбекистон ССР халқ артистлари Ғулом Абдураҳмонов, Шаҳодат Раҳимова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистка Қундуз Миркаримова, ёшлардан Дилбар Абдуллаева, Маҳмуд Муҳамедов, Аббос Баҳромов, Ғафур Иноғомовлар ижро этган қўшиқ ва рақслар ўқувчиларга манзур бўлди.

Н. ИНОҚОВ.

СТУДЕНТЛАР ПРАКТИКАСИ

Тошкент Политехника институти студентлари жиддий синовдан ўтмоқдалар: қишки сессия давом этаяпти.

Имтиҳон ва зачетларни топшириб бўлган химия факультетининг 22 студенти эса Харьков политехника институтига бориб химия саноатини автоматлаштириш бўйича мутахассис бўлиш учун тайёргарлик кўраяптилар. Улар Харьковда бир йил бўлиб, малакаларини оширадилар. Студентларнинг бир қисми Тошкентга қайтгач, янги соҳа бўйича факультетда ўқитувчи бўлиб ишлай бошлайдилар, бошқалар эса саноат корхоналари сари йўл оладилар.

Қурилиш факультетининг бир группа студентлари Ленинград корхоналарида бир ойлик практика ўтказиш учун жўнаб кетдилар. Практикадан қайтгач диплом ишларини бошлаб юборадилар.

О. СТАРОДУБЦЕВА.

ОЛИМЛАР ПИОНЕРЛАР МЕҲМОНИ

Яқинда Ҳамза номли шаҳар пионер ва ўқувчилар Уйининг ёш мичуринчилари ҳузурига бир группа олимлар меҳмон бўлиб келишди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси генетика ва физиология институтининг старший илмий ходими, биология фанлари кандидати ўртоқ А. Абдуллаев ёшларга партиямиз Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари ҳақида сўзлаб берди. Биология фанлари кандидати М. Тўйчиев эса ёш мичуринчиларни пахтанинг тарихи билан таништирди.

Е. РАҲИМОВА.

Суратда: попоп цехининг илғор ишчиларидан: (чапдан) Рухия Пўлатова, Зарофат Раҳмонова, Махсума Қосимова, Шарофат Тошпўлатова, Дилором Ғуломова, Фарида Усмонова ва Рақиба Шукруллаева ўртоқлар.

В. Салов фотоси.

ШАРҚ ГУЛЛАРИ

Бойликлари беҳисоб республикамиз бу йил қирқ ёшга тўлади. Шу кунларда аҳдига вафодор пахтазор лочинлари ҳам, ишлаб чиқариш илғорлари ҳам, олимлар, зиёлилар ҳам — ҳамма-ҳамма шу тўйига муносиб тортиқ тайёрлаяпти, ҳозирлик кўраяпти.

— Эл қатори, — дейди бош инженер Анвар Икромов, — биз ҳам Ўзбекистон тўйига тўёналар тайёрлаяпмиз. Попоп цехида ўртоқ Н. Нам бошлиқ бир группа рассомлар чизган эскизлар асосида беш хил янги маҳсулот ишлаб чиқариш планлаштирилган. Ҳозир бу эскизлар тасдиқланиш арафасида. Айниқса чойшаб ва сўзананинг эскизлари жуда ҳам гўзал чиққан. Уларга қараб завқинг келади.

... Попоп цехи худди келинларнинг уйидек безатилган: кенг, ёруғ, озода. Бироқ бу ерда келин-куёвларнинг юрак тепишлари эмас, балки меҳнат сурури ҳукмрон. Чеварларнинг қўли-қўлига тегмайди, ҳамма ўз иши билан банд. Машиналар ҳаракатининг шовқуни цехни гўё аллалаётгандек туюлади.

Цех бошлиғи А. Магдиева тайёр маҳсулотларни ёзиб кўрди-да, чеҳраси ёришгандек бўлди. Сифати аъло. Электр ёруғлари остида улар ажиб жилва билан товланиб турибди. Бу ерда меҳнат қилаётган чеварлар биридан-бири ўтаман дейди.

— План билан иш битмайди, сифати ҳам барчани қойил қолдирсин, дейишади чеварларимиз. Цехимиз бўйича ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг 90 проценти биринчи сортга қабул қилинмоқда, — дейди цех бошлиғи. — Бундай ўйлаб қараганда ёмон эмас. Аммо бу буюмларни Иттифоқимиздан ташқари чет элларга ҳам юборилишини кўз олдингга келтирсанг борми, бир процентини ҳам пастроқ сортга ишлаб чиқаришга ҳаққимиз йўқдек туюлади. Ҳамкасбларимиз буни яхши уққан ҳолда маҳсулот салмоғини ҳам, сифатини ҳам оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Фабрикада ўзаро социалистик мусобақа қизитиб юборилган. Меҳнат унумдорлигини ошириш, таннархни камайтириш учун чинакам кураш бошланган. Мусобақа муваффақият гарови бўлаяпти. 1963 йилда барча цехлар, бригада ва участкалар йиллик планни ортиғи билан адо этди. 9319 минг сўмлик ўрнига 9597,7 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, план 103,3 процент қилиб бажарилди. Ялпи маҳсулотнинг 91 процентдан ортиғи биринчи сортга қабул қилинди.

Коллективнинг бундай муваффақиятларга эришишида Раъно Шарипова, Саида Додамуҳамедова, Холида Набихўжаева, Лола Ўрозметова, Карима Муродхўжаева. Нури Содиқова каби ўз касбига муҳаббат қўйган чеварларнинг ҳиссаси катта бўлди. Улар ҳозир ҳам смена нормаларини ортиғи билан адо этишда барчага ўрнак бўлаяптилар.

— Фабрикамизда ишлаб чиқарилган маҳсулот, — дейди фабрика директори Ёқутхон Акбарова, — харидорларимизга манзур бўлса, бас. «Буни тикканнинг қўли дард кўрмасин», десалар биз учун катта мукофот.

Яқинда Италия, Болгария ва Чехословакияда Совет енгил саноати маҳсулотлари виставкаси очилади. Унда Тошкентнинг «Шарқ гули» фабрикасида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳам намойиш қилинади. Ҳозир фабрика цехларида виставка учун махсус чойшаб, зардеворлар, миллий дўппилар, палаклар тайёрланаяпти.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАРИ СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон архитекторлари союзи правлениесининг биринчи пленуми бўлди. Пленум ташкилий масалаларни қараб чиқди.

А. Б. Бобохонов республика архитекторлари союзи правлениесининг раиси қилиб, Л. Н. Травянко, С. Б. Моисеева ва Т. Ф. Кодирова раис ўринбосарлари қилиб, Н. И. Ставровский правление секретари қилиб сайланди.

Ўзбекистон архитекторлари союзи ревизия комиссиясининг биринчи мажлисида С. А. Асцатуров ревизия комиссиясининг раиси қилиб сайланди. (ЎзТАГ).

МИРНИЙ ПОСЁЛКАСИ ҚОР ОСТИДА

Антарктикадаги Мирний поселкаси устида уч кундан бери кучли бўрон давом этмоқда. Поселка бўйлаб баландлиги икки метрга етадиган қор уюмлари пайдо бўлди. Бундан олдин қордан тозаланган илмий павильонлар, турар уйлар яна қор остида қолди. Қишловчилар бир уйдан иккинчи уйга аранг етиб оладилар.

Кергелен ороли районидан Антарктика соҳилларига ўтган циклон бундай бўронларга сабаб бўлди. Шамол тезлиги секундига ўттиз метргача етади. Қалин қор ёғиши натижасида поселканинг «Обь» дизель-электроходи билан алоқаси узилди. «Обь» дизель-электроходи Мирнийдан ўн километр масофадаги муз каналида турибди. Ўша жойдан сўнгги чана-трактор поезди Мирнийга юкларни етказиб бериши керак.

Шу йилги антарктик ёздаги биринчи довул тўққизинчи Антарктика экспедициясининг ишини тўхтатиб қўймади. Аэрологлар қийин шароитда ишлаб, баланд радиозондларни аввалдагидек учириб турадилар. Геофизиклар ва магнитологлар тадқиқот ишларига киришдилар.

«Обь» кемаси Мирнийга сўнгги юкларни топширганидан сўнг Антарктика соҳили бўйлаб, ғарбга, Молодежная ва Новолазаревская станцияларига йўл олади.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ.
(ТАСС махсус мухбири).
Мирний поселкаси,
9 февраль.

Планетамиз бўйлаб

«УРУШ—НИЗОЛИ МАСАЛАЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ УСУЛИ ЭМАС»

МОСКВА, 10 февраль. (ТАСС). «Совет Иттифоқи ҳукуматининг давлатлар ўртасидаги территория низолари куч ишлатиш йўли билан ҳал қилинмаслиги лозим, деган нуқтаи назарига Норвегия ҳукумати тамомила қўшилади», дейилади Н. С. Хрушчевнинг жаҳондаги мамлакатлар давлат (ҳукумат) бошлиқларига йўллаган мактубига Норвегия бош министри Э. Герхардсеннинг жавобида.

Э. Герхардсен замонавий қурол ишлатиладиган ҳар қандай қуролли низо «мудҳиш оқибатларга олиб келишини» кўрсатиб, «территория низолари ёки бошқа характердаги низолар вақтида ошкора ёки яширинча куч ишлатилишига қаршилик кўрсатиш ҳар қандай ташқи сиёсатнинг асосий вазифаси бўлиши лозим», деб таъкидлайди.

Норвегия бош министри «уруш—низоли халқаро масалаларни ҳал этиш усули эмас ҳамда чинакам тинч-тотув яшаш—давлатлар ўртасидаги муносабатларни ўрнатиш мумкин ва лозим бўлган бирдан-бир негиздир», деб қаттиқ ишонч билдиради ва пировардида бундай дейди: «Ана шу қарашларга мувофиқ, Норвегия ҳукумати халқаро кескинликнинг янада юмшашига ҳамиша ёрдам бериш учун қўлидан келадиган ҳамма чорани кўради».

БАНГКОКДА БЎЛИБ ЎТГАН КОНФЕРЕНЦИЯ ЯКУНЛАРИ

БАНГКОК, 10 февраль. (ТАСС). Малайзия, Индонезия ва Филиппин ташқи ишлар министрларининг конференцияси бу ерда ўз ишини тамомлади. Уч мамлакатнинг ташқи ишлар министрлари Индонезия билан Малайзия Федерацияси ўртасидаги муносабатларни тартибга солишга доир масалаларни муҳокама қилдилар. Бугун эълон қилинган қўшма ахборотда таъкидланадики, уччала томон конференция ишидан мамнун бўлди. Конференция давомида муҳокама қилинган масалаларда уч мамлакатнинг позициялари аниқланди, Борнеодаги жангларни тўхтатиш шартлари ишлаб чиқилди. Шу шартларнинг бажарилишини кузатиш Таиланд ҳукуматига топширилди.

Н. С. ХРУШЧЕВ МАКТУБИ ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

«Праце» газетаси СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг Кипр масаласи юзасидан Ғарбдаги бир қанча давлатлар ҳукуматлари бошлиқларига юборган мактубини шарҳлаб қуйидагиларни ёзади: Совет Иттифоқи илгари кўп марта қилганидек бу сафар ҳам кичик давлатни ҳимоя қилиб чиқди.

«Свободне слово» газетаси СССР ҳукумати империалистларнинг ўз айтганларини қилдиришга мажбур этиш йўлидаги уринишларига қатъий қарши чиқди, деб ёзади.

БОЛГАРИЯ

«Работническо дело» газетаси ёзади: Жаҳон хавф остида қолган ҳамма ҳоллардаги каби Совет ҳукумати ўз раҳбари Н. С. Хрушчев орқали Ғарб давлатларига мактуб билан мурожаат қилди. Совет ҳукумати Кипрдаги танглики қуролли низога айлантириб юборишга йўл қўймасликка чақиради. Тинчликнинг сақланишини истаётган кишиларнинг ҳаммаси Совет ҳукуматининг ҳақли суратда огоҳлантиришини мамнуният билан маъқуллади.

ЦЕЙЛОН

«Цейлон дейли ньюс» газетаси Н. С. Хрушчев мактубининг баёнини «Совет Иттифоқи Кипрни интервенция қилишга қарши огоҳлантирмоқда» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. Газета мактубда НАТО мамлакатлари қуролли интервенция натижасида рўй бериши эҳтимол бўлган барча оқибатларни эътиборга олишлари керак ва Кипр республикасининг суверенитети ва мустақиллигини ҳурмат қилиш зарур, деб айтилган гапларни алоҳида таъкидлаб ўтади. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ МАКТУБИ БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИДА ТАРҚАТИЛДИ

НЬЮ-ИОРК, 10 февраль. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг Кипр масаласи юзасидан йўллаган мактуби бугун Хавфсизлик Кенгашининг расмий ҳужжати сифатида БМТ да эълон қилинди.

Совет ҳукумати бошлиғининг Англия бош министрига, АҚШ президентига, Франция президентига, Туркия бош министрига ва Греция бош министрига йўллаган бу мактуби СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили Н. Т. Федоренконинг илтимосига мувофиқ Бирлашган Миллатлар Ташкилотида тарқатилди.

ЯНГИ МЕТЕОРИТ

СССР Фанлар академиясининг метеоритлар бўйича Комитетига янги экспонат —«осмон»тоши келтирилди. Метеоритни Одесса шаҳрида ишчи Иван Бараненко топди. У астрономия масалалари билан анчадан бери қизиқади. Бараненко жуда яхши сақланган бу тошни Одесса планетарийсига берди. У ердан эса тошни Москвага жўнатдилар. Пойтахтда олимлар унинг космосдан тушганлигини аниқлашди.

Метеоритлар бўйича Комитетнинг илмий секретари геология-минералогия фанлари доктори Евгений Кринов Новости матбуот агентлигига шуни маълум қилдики, янги метеорит катта илмий аҳамиятга эга. Бу тош метеорит хондритлар типига мансубдир. Унинг оғирлиги икки килограммга яқин келади. Шуниси қизиқки, ерга тушаётганда космик меҳмон парчаланмаган.

Янги метеоритга «Одесса» номи берилди. Бу СССР Фанлар Академияси коллекциясида сақланаётган бир юз ўттиз иккинчи «осмон» тошидир. «Одесса» —Одесса шаҳрида топилган иккинчи метеорит. Биринчи метеорит —кўплаб майда парчаларга бўлинган бўлиб Америка Қўшма Штатларининг Техас штатидаги Одесса районида топилган. Янги метеорит эса Совет Иттифоқи территориясида, Одесса шаҳрида топилди. (АПН).

Редактор **А. ИСМОИЛОВ.**

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

12 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Адабий топишмоқ** (мактаб ўқувчилари учун), 18.30 — **Телевизион янгиликлар,** 18.50 — **Урта Осиё иқтисодий районида,** 19.10 — **Камер асарлар,** 19.40 — **Чорва қишловини муваффақиятли тугаллайлик** (чорвадорлар учун).

19.55 —**Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 20.00 — **Телевизион янгиликлар,** 20.20 — **Олимпиада йили,** 20.45 — **Бу шаҳарни томоша қилинг** (ҳужжатли фильм), 21.35— **Адабий топишмоқ.**

22.10 — **Поезддан тушган киши** (бадиий фильм), 23.35 — **Реклама ва эълонлар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Китоблар оламида,** 18.20 — **Улик жонлар** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.00—**«Таштекстильмаш» заводи янгиликлари.**

20.20 — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ номли театрда —12/II да **Майсаранинг иши,** 13/II да **Фауст.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/II да **Қонли сароб** (билетлар сотилган), 13/II да **Ноъмалум киши.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
12, 13, 14, 15, 16, 17 февралда

„Йиртқич ҳайвонлар"
аттракциони.
Ўргатувчи
ВАЛЬТЕР ЗАПАШНИЙНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ.

Томошалар кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Тошкент шаҳар 10-клиник касалхонаси коллективи, партия ва касаба союз ташкилотлари врач Ҳалима Жалоловага отаси, шахсий пенсионер

ОБИД ЖАЛОЛОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

ТАШВИШЛАНМАНГ, УЙГА ЭЛТИБ БЕРИЛАДИ

— Баъзи магазинларга кирсанг, шу денг мулла Собир, сотувчиларнинг кўрслигидан дилинг хуфтон бўлиб, оладиган буюмингни ҳам олмай чиқиб кетасан, — Ҳаким ота пиёладаги чойни чойнакка қайтарар экан, сўзида давом этди, — яна бошқалари ҳам борки, кириб қолгудек бўлсанг, керак бўлмаса ҳам қуруқ чиқиб кетгани кўнгил бўлмайди. Куни кеча пенсияни олиб, йўл-йўлакай Шайхантаурдаги янги очилган магазинга кирган эдим. Сотувчилари бирам ширинсўз, одоблики, асти қўяверасиз. Магазиннинг ўзини айтмайсизми. Жудаям озода, ичига кириб табиатинг равшан тортади. Сотувчи йигитчаларнинг муомаласига маҳлиё бўлиб ўзимам анча-мунча нарса харид қилиб қўйибман. Олишга-ку, олиб ўзим ташвишланиб қолдим. Энди буларни қандай кўтариб кетдим деб турган эдим, умрингдан барака топкур магазиндаги йигитчалардан бири, «отахон сиз ҳеч ташвишланманг. Уйингизга ўзимиз элтиб берамиз» деб нақ эшиккача олиб бориб берди. Гап деган мана ундоқ бўлибди-да. Қани энди ҳамма магазинларимизда харидорларга, қолаверса биз каби кексаларга шундоқ иззат-ҳурматда бўлишса. Отасига раҳмат, шуларни.

Ҳа. Октябрь райпишчеторгига қарашли 121-комсомоллар магазини ходимлари шаънига айтилган бундай илиқ сўзларни деярли ҳар куни бир неча бор эшитиш мумкин. Магазин коллективи ҳақиқатан ҳам харидорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишда ўрнак олса арзийдиган ташаббус бошладилар. Илгари эски бутка ва ларёклар ўрнида қад кўтарган бу магазиннинг ташқи қиёфаси ҳозир таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Шикоят ва таклиф дафтари харидорлар учун кўринарли жойга осиб қўйилган.

Магазин коллективи яқинда кекса, ҳомиладор аёллар, инвалидлар ва бошқа шу каби харидорлар учун қулай шароит яратиб бериш мақсадида махсус навбатчилар тайинлади. Улар харидорлар молларини уйларига элтиб беришда ёрдам беришади. Сотувчилардан Н. Назарова, Ш. Рашидов, Ғ. Толипов, Т. Парпиев, Т. Саъдуллаев, Ш. Абзалов каби ўз касбини жон-дилидан севган комсомол ёшлар харидорлар ҳурматини қозониш билан бирга ўз назарий билимларини ҳам тинмай ошириб келмоқдалар. Коммунист М. Муҳамадиев раҳбарлик қилаётган бу магазин коллективи ўтган 1963 йил товар обороти плани ҳамда 1964 йилнинг дастлабки январь ойи топшириғини муддатидан анча илгари адо этди. Бу коллектив аҳолига намунали маданий савдо хизмати кўрсатиш учун бошланган мусобақада ҳозир олдинги сафда бормоқда.

М. МИРЗАЕВ.

СОВЕТ КОМАНДАСИ ДУНЁДА ЭНГ КУЧЛИ КОМАНДА

ИНСБРУК. (ТАСС махсус мухбирлари **В. Дворцов** ва **Ю. Хромов**). Биз ҳали ҳам хоккейчиларимиз эришган порлоқ ғалаба таассуроти билан яшамоқдамиз. Совет командаси дунёда энг кучли команда эканлигини сурункасига икки марта исботлади. СССР хоккейчилари олимпиада чемпионлари медалларини иккинчи марта олдилар. Иккинчи ўринни Швеция терма командаси, учинчи ўринни Чехословакия, тўртинчи ўринни Канада, бешинчи ўринни АҚШ командалари эгалладилар.

Мусобақа бошланишидан илгариёқ кўпгина кишилар бизнинг хоккейчиларимиз муваффақият қозонишини олдиндан айтган эдилар. Лекин бу гапни тасдиқлаш нақадар қийин бўлганлигини, ҳар бир матч ва ҳар бир ютуқ учун нақадар зўр қаҳрамонлик кўрсатиш керак бўлганлигини биз ўзимиз кўрдик. Саккиз учрашувда саккиз марта ғалаба қозонилди. Бир марта ҳам мағлубиятга учрамадилар. Тўртта хоккейчи — Константин Локтев, Анатолий Фирсов, Леонид Волков ва Борис Зайцев олимпиада, жаҳон ва Европа чемпионлари олтин медаллари билан бирга кичкина, лекин улар учун жуда қадрли бўлган мукофот — СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери значокларини олдилар. Бу значокларни уларга олимпиаданинг фахрий меҳмони космонавт П. Попович топширди.

Хоккей бўйича СССР терма командаси олган медаль — спортчиларимиз олимпиадада қўлга киритган ўн биринчи олтин медаль бўлди. Улар ҳали ҳеч қачон шу галдагидек муваффақият қозонмаган эдилар. Бу олтин медаллар қаторига саккиз кумуш медаль ва олти бронза медални қўшиш керак.

Бергизель катта трамплинида мусобақалашган «қанотли чанғичилар» қишки олимпиадани якунладилар. Бизнинг сакровчиларимиздан кўп нарса кутилмаган эди — яқинда кичик трамплинда бўлган Европа биринчилиги учун мусобақаларда скандинавларнинг ғоят устунлиги исботланган эди. Фақат «тузатиш» киритилди: мукофот олганлар ўрин алмашдилар. 27 яшар норвеж Т. Энган (230, 70 очко) ғолиб чиқди. Фин В. Канкконен (228,90) иккинчи ўринни ва норвеж Т. Брандтцук (227,20 очко) учинчи ўринни олдилар.

Бизнинг энг ёш учар чанғичимиз москвалик Александр Иванников биринчи гал сакраганида 90,5 метрга сакраб, ҳаммани қойил қолдирди. Учинчи сакрашда 83,5 метрга сакраб, ўтган галги олимпиада чемпиони Х. Рекнагелдан ўзиб кетди ва олтинчи ўринни эгаллади.

П. Коваленко 20-ўринни (201, 40), К. Цаакадзе 27-ўринни (195,60) ва Н. Каменский 38-ўринни (184,20) эгаллади.

Кечқурун муз стадионида IX қишки олимпиада ўйинлари ёпилишининг якунловчи маросими бўлди.

* * *

Олимпиада хоккей турнирининг, жаҳон ва Европа чемпионатининг энг яхши дарвозабони деб канадалик Сет Мартин (шу пайтгача у 1961 ва 1963 йиллардаги жаҳон чемпионатларининг энг яхши дарвозабони деб топилган эди), энг яхши ҳимоячи деб, Франтишек Тикал (Чехословакия), энг яхши ҳужумчи деб, СССР терма командасининг капитани Борис Майоров топилди. Адолатли ўйин учун мукофот Финляндия командасига топширилди. Канада терма командасининг тренери Бауэр спорт соҳасидаги хизматлари учун халқаро хоккей иттифоқининг олтин медали билан тақдирланди.

* * *

Қишки олимпиада ўйинларида айни вақтда чанғи бўйича жаҳон биринчилиги ҳам ўтказилди. Шу сабабли совет спортчилари олимпиада медалларидан ташқари жаҳон чемпионати медалларини ҳам олдилар.

Сиз суратда кўриб турган комсомоллар магазини сотувчиси Абдусаттор Миновархўжаев харидорлар хизматида. Ўнгда магазин сотувчиси Хусомиддин Туробжонов пенсионер Умрихон опа Абдураззоқовага харид қилган буюмларини жойлаштиришда кўмаклашмоқда.

А. Абалян фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор —29004. Редактор ўринбосари—25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими —31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 06419. ИНДЕКС 64695 Нашр. № Б. 1690.